

Årsrapport 2020

TOLGA
OS SPARE
BANK

2020

ÅRSMELDING OG
REGNSKAP

TOLGA
OS SPARE
BANK

Om Tolga-Os Sparebank

Tolgen Sparebank ble etablert 6. mai 1865 med bankkontor på garden Strand Øvre i Os. Med nærmere 156 års historie er banken den eldste bedriften i Os og Tolga.

I 1917 fikk Tolga sin egen bank, Tolgen Privatbank. Initiativet skyldtes i hovedsak lang avstand og tungvinte kommunikasjoner til banken på Os. Pengeforbruket i tida var økende, noe som var enda et argument for å starte en ny bank.

I 1933 gikk Tolgen Privatbank over til å bli sparebank, og skiftet navn til Tolga Sparekasse. Ved å bli autorisert sparebank ville det bli lettere å beholde og få innskudd fra offentlige og halvoffentlige organisasjoner.

I 1965 fører de to bankene forhandlinger om sammenlutning, og fra 1.1.1966 oppstår Tolga-Os Sparebank med hovedkontor på Tolga og avdelingskontor på Os.

I 1989 etablerte banken avdelingskontor på Tynset, først på kjøpesenteret Trontorget, før banken i 2014 investerte i egne lokaler i Torvbygget, som ligger sentralt i Tynset sentrum.

I 2006 åpnet banken avdelingskontor i Elverum, og den 10.11.2016 avdelingskontor i Folldal.

Tolga-Os Sparebank har som ambisjon å være en viktig økonomisk bidragsyter til vekst og utvikling for både privatpersoner og næringsliv i bankens markedsområde. I første rekke som tilbyder av økonomisk rådgiving, kreditt og finansprodukter tilpasset lokalt næringsliv og folk flest, gjennom engasjement for lokalsamfunnet.

Tlf. 62 49 61 00
post@tos.no
www.tos.no

OS • TOLGA • TYNSET • FOLLDAL • ELVERUM

*Tolga Kulturhus.
 Foto: Esten Inge Hilmarssen*

Innhold

Om Tolga-Os Sparebank	2
Banksjefen har ordet	4
Nøkkeltall	6
Langsiktig målilde	8
Årsmelding	9
Styret i Tolga-Os Sparebank	17
Resultatregnskap	18
Balanse, eiendeler	20
Balanse, gjeld og egenkapital	20
Kontantstrømoppstilling	23
Noter	24
Regnskapsprinsipper	24
Revisors beretning	72
Tillitsvalgte i Tolga-Os Sparebank 2020	73

Omslagsfoto:
Tolga Kulturhus Vidarheim
Foto: Esten Inge Hilmarsen

Grafisk produksjon: Smith Grafisk, Tynset

Tolga Kulturhus.
Foto: Esten Inge Hilmarsen

Banksjefen har ordet

Året 2020 ble ikke slik vi hadde tenkt. Vi ble minnet på vår sårbarhet og at ingen skjermes når pandemien slår til. Den felles opplevelsen er lik, men pandemien har ikke slått like hardt til mot alle. Sårbarheten for ulike alders- og sosiale grupper har blitt brutalt avdekket, både når det gjelder liv og helse og arbeid som har gått tapt.

Tolga-Os Sparebank fikk en god start på 2020 og alt lå til rette for at banken i sitt 155. år skulle slå rekordresultatet fra 2019. Det satte pandemien en brå stopper for.

For å dempe tilbakeslaget og redusere risikoen for at arbeidsledigheten festet seg på et høyt nivå, satte Norges Bank ned styringsrenta til 0,25 % i mars, og til 0 % 6. mai. Et lavt rentenivå skulle bidra til at aktiviteten kunne ta seg raskere opp når situasjonen ble normalisert.

Bankene fulgte opp og satte ned utlånsrenta med umiddelbar virkning mot normalt to måneders varsel. For innskudd ble ordinær varslingsfrist fulgt og renta satt ned etter to måneder.

Lavere renteinntekter og økte tap/tapsavsetninger gjør at resultatet for banken i 2020 blir betydelig svakere enn i 2019, men likevel på nivå med 2018.

Smittesituasjonen i Fjellregionen har gjennom hele året vært lav, og banken har stort sett hatt ordinær drift på alle kontorer gjennom hele året. Avdelingen på Elverum har hatt åpent kontor, men på grunn av smittesituasjonen har ansatte i perioder benyttet hjemmekontor i en turnusordning.

Etter en sommersesong med mange norske turister på veiene og stor trafikk for handels- og reiselivsnæringa, har en forverret nasjonal smittesituasjon utover høsten og førjulsvinteren ført til strengere restriksjoner som rammer reiselivsnæringa også i Fjellregionen. Kultur- og idrettsarrangement er avlyst eller nedskalert, og det sosiale livet er satt på vent til mange nok blir vaksinert.

Koronaen har gjort oss flinkere til å bruke digital teknologi. Vi lever nå med mange midlertidige endringer som kan bli permanente. Møter avvikles på Teams fra hjemmekontor, og beslutninger og drøftinger skjer digitalt uten at man behøver å sette seg på et fly for å møtes. Hvis mange nok jobber hjemmefra én dag i uka, vil det bli mye bedre plass på veier, busser, baner og tog. Endringene kan åpne for mer fjernjobbing og gjøre det lettere å flytte arbeidsplasser ut i distriktene. Møter og konferanser som gjennomføres digitalt vil føre til færre flyreiser, hotellovernattinger og sparte kostnader og tid for bedriftene. Et sterkt offentlig helsesystem, rause velferdsordninger og tillit til myndigheter og medborgere har vært avgjørende for at Norge har klart å håndtere krisen såpass bra.

I skrivende stund er krisen fortsatt ikke over. Aktiviteten i norsk økonomi vil i stor grad også i nærmeste fremtid styres av smitte og smittevernstiltak. Vaksinerings av befolkningen i Norge og hos våre handelspartnere representerer et lyspunkt for de økonomiske utsiktene, men det vil trolig ta lang tid før Covid-19 ikke lenger gir føringer for hvordan vi kan innrette oss. Fortsatt må en regne med mye ledig produksjonskapasitet og nokså høy arbeidsledighet.

God bankdrift gjennom mange år har gjort at Tolga-Os Sparebank har tålt svingningene pandemien har medført. Nå ser vi frem til mer normale tider og gleder oss til fortsatt å være en aktiv medspiller og pådriver for utvikling i regionen vår.

Takk til ansatte, kunder og samarbeidspartnere!

Arne Sund
Arne Sund

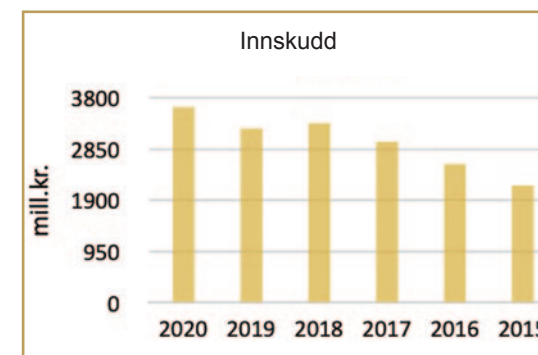
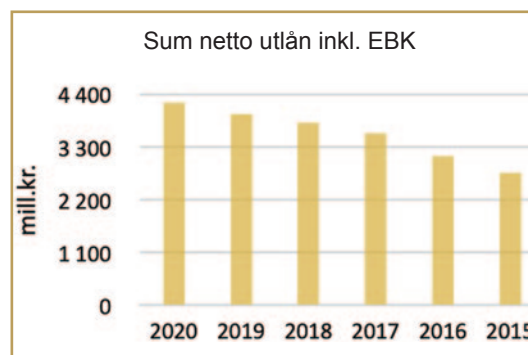
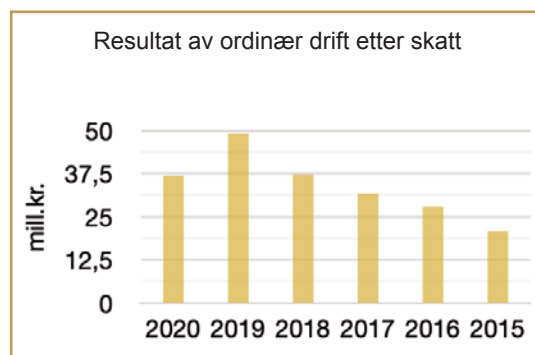

*Rondane. Nordre Hammeren dominerer i midten, til venstre Veslesmeden og Storsmeden.
Bildet er tatt helt i nærheten av Dørålsetrene. Foto: Arne Lohn*

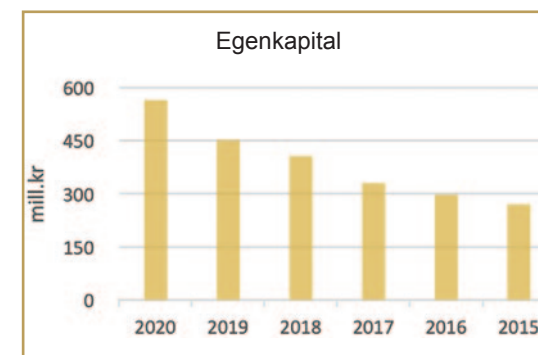

Nøkkeltall

Resultat – tall i mill. NOK	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Netto renteinntekter	81,5	85,3	71,0	65,1	51,9	47,9
Øvrige driftsinntekter	28,3	26,6	25,0	23,6	22,5	18,4
Sum driftsinntekter	109,8	111,9	96,0	88,7	74,4	66,3
Driftskostnader	53,5	45,6	46,2	44,7	38,5	38,1
Tap på utlån	8,4	2,3	3,9	2,6	3,4	- 0,1
Gevinst/tap på anleggsverdipapirer		0,2	1,8	0,1	2,3	
Resultat før skatt	47,9	64,2	47,7	41,5	34,8	28,4
Skatt	10,9	15,2	10,4	9,8	7,0	7,6
Resultat av ordinær drift etter skatt	37,0	49,0	37,3	31,7	27,8	20,8
Andre inntekter og kostnader	26,6					
Resultat for regnskapsåret	63,6					
Balanse – tall i mill. NOK	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Brutto utlån egen balanse	3642	3441	3265	3061	2677	2294
Netto utlån egen balanse	3625	3429	3247	3040	2655	2272
Utlån til Eika Boligkreditt	600	554	558	556	449	485
Sum netto utlån inkl. Eika Boligkreditt	4225	3983	3805	3596	3104	2757
Innskudd fra kunder	3633	3223	3327	2989	2563	2173
Egenkapital	564	452	407	330	298	271
Forvaltningskapital egen balanse	4577	3972	3976	3624	3094	2779
Forvaltningskapital inkl. Eika Boligkreditt	5177	4526	4534	4180	3543	3264
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	4363	4074	3954	3402	3026	2641

Lønnsomhet	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Resultat før skatt i % av GFK	1,10 %	1,58 %	1,21 %	1,22 %	1,15 %	1,08 %
Tap i % av brutto utlån	0,23 %	0,07 %	0,12 %	0,08 %	0,13 %	0,00 %
Kostn. i % av innt. (korr. for verdipapirer)	48,53 %	40,76 %	47,94 %	50,56 %	52,78 %	56,02 %
Egenkapitalavkastning etter skatt	7,28 %	11,41 %	10,12 %	10,09 %	9,77 %	7,94 %
Innskudd i % av netto utlån	100,23 %	93,99 %	102,46 %	98,32 %	96,53 %	95,64 %
Rentenetto i % av GFK	1,87 %	2,09 %	1,79 %	1,91 %	1,72 %	1,82 %
Vekst	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Utlånsvekst i bankens balanse	5,72 %	5,61 %	6,81 %	14,50 %	19,86 %	18,56 %
Utlånsvekst inkl. EBK netto	6,08 %	4,78 %	5,81 %	15,85 %	12,59 %	13,01 %
Innskuddsvekst	12,72 %	-3,13 %	11,31 %	16,62 %	17,95 %	16,42 %
Forvaltningsvekst egen balanse	15,23 %	-0,10 %	9,71 %	17,13 %	11,34 %	10,13 %
Forvaltningsvekst inkl. EBK	14,38 %	-0,18 %	8,47 %	17,98 %	8,55 %	7,14 %
Soliditet	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Egenkapital i % av forvaltningskapital	12,32 %	11,38 %	10,24 %	9,11 %	9,63 %	9,75 %
Kapitaldekning	23,97 %	25,05 %	21,79 %	19,60 %	19,04 %	17,69 %
Kjernekapital	22,22 %	23,09 %	19,89 %	17,61 %	19,04 %	17,69 %
Ren kjernekapital	21,13 %	21,86 %	18,74 %	16,42 %	17,65 %	19,60 %
Uvektet kjernekapitaldekning	11,09 %	11,64 %	10,42 %	9,29 %	9,82 %	9,42 %
Bemanning	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Antall årsverk 31.12.	30,2	29,5	28,4	28,0	27,6	25,4

Banken og lokalsamfunnet

Bankene skal kunne låne ut penger til personer og bedrifter i både gode og dårlige tider. I tillegg skal betalinger for varer og tjenester kunne skje raskt, trygt og kostnadseffektivt. God kjennskap til kundene og lokalmarkedet, gjør at lokalbankene ofte kan strekke seg lengre i enkeltprosjekter enn større banker med sentralisert beslutningsprosess, og uten lokal kunnskap. Gjennom finansiering, gaver og sponing bidrar banken til vekst, trivsel og utvikling, som styrker fellesskapet i lokalsamfunnet.

Langsiktig målbilde

Tolga-Os Sparebank skal bidra aktivt til en positiv samfunnsutvikling i bankens markedsområder.

- Ved å være en attraktiv lokal finansiell partner, kjenne-tegnet av fellesskap med lokalsamfunnet, korte og raske beslutningsveier og høy servicegrad.
- Være en støttespiller for kultur, idrett og næringsutvikling lokalt.
- Være den foretrukne banken for privatpersoner og lokale bedrifter i bankens markedsområde. Vi skal investere i mennesker og deres ideer.
- Være lønnsom, solid og bidra til lokal utvikling og vekst
- Alt vi gjør, gjør vi for våre kunder og lokalsamfunnet

Moskus med Storstyggesvånåtinden i bakgrunnen. Dovrefjell nær Snøhetta. Foto: Arne Lohn

Årsmelding 2020

Bankens virksomhet

Tolga-Os Sparebank er en selvstendig sparebank med kontorer i Os, Tolga, Tynset, Folldal og Elverum.

Banken har pr. 31.12 2020 en forvaltningskapital på 4577 mill. kr, i tillegg kommer 600 mill. kr til forvaltning i Eika Boligkreditt.

2020 ble et krevende år. Etter en god start på året, ble det meste i samfunnet snudd på hodet etter at koronaviruset rammet og lammet Norge, og det meste av verden i mars. Den 12. mars varslet regjeringen etterkrigstidens mest omfattende restriksjoner i Norge og stengte ned store deler av samfunnet for å begrense spredningen av koronaviruset Covid-19.

I bankens markedsområde har det vært lite smitte. Som ellers i landet har det vært restriksjoner med hensyn til hvor mange som kan delta på arrangement utendørs og innendørs. Det har resultert i avlyste idrettsarrangement, konserter og arrangement som samler mye folk.

Bedriftene i regionen har vært flinke til å vurdere smittesituasjonen. Møter som medfører reisevirksomhet er erstattet med digitale møter, og mange arbeider fra hjemmekontor. Verst rammet er reiselivsnæringa som etter en god sommersesong har permittert ansatte, og periodevis stengt ned virksomheten.

Stengt svenskegrense har styrket både omsetning og sysselsetting i dagligvarehandelen. I hele regionen er aktiviteten i byggebransjen opprettholdt med hytte-/boligbygging og større leilighetsprosjekter i Tynset, og kulturhus i Tolga. Tolga Kraftverk som ble påbegynt i 2018, ferdigstilles i 2021.

Ledighetstillene i Fjellregionen er ved utgangen av 2020 på 2,1 %, opp 1% sammenlignet med 2019, men likevel lavt i forhold til snittet for Innlandet på 3,3 %.

Undersøkelser viser at folk har blitt mer trygghets-søkende i tiden med pandemien. Lokalsamfunn der «alle kjenner alle» oppleves tryggere og har lave smittetall. De som har anledning har tatt med seg hjemmekontoret til hytta, eller fritidsboligen. Dagens teknologi er god nok til at mange jobber kan gjøres like godt i vår region som i storbyen, enten på hjemmekontor eller i kontorfellesskap.

Inkluderende lokalsamfunn med trygge oppvekstvilkår for barn og unge er viktig for de som vurderer å flytte arbeidsplassen permanent.

Dessuten finansierer salget av den trangbodde trossleiligheten i byen, ny romslig enebolig med stor tomt.

For arbeidsgiver er lavere arbeidsgiveravgift et viktig element.

Bankens kontor i Elverum, som ble etablert høsten 2006, har hatt god vekst, og er det kontoret i banken som har størst utlånsportefølje. Våren 2020 flyttet banken inn i nye og mer sentrale lokaler i Storgata.

Sykehuset Innlandet, Forsvaret og Høgskolen i Innlandet er med på å opprettholde et stort og mangfoldig arbeidsmarked i Elverum, som sammen med rollen som Østerdalens handelssenter har sikret en jevn vekst i innbyggertallet gjennom mange år.

Planer om nytt hovedsykehus for Innlandet ved Mjøsbrua har skapt usikkerhet om framtida for sykehuset i Elverum. Befolkningen i Solør, Østerdalen og Trysil, med 900 000 gjestedøgn i året og tidoblet innbyggertallet i den travleste vintersesongen er opptatt av å beholde sykehuset med akuttfunksjoner. Det samme gjelder Rena Leir, en av de største leirene i Norden, som sammen med Terningmoen i Elverum utgjør Østerdal Garnison med om lag 2500 soldater.

Endelig avgjørelse i sykehussaken forventes å komme i løpet av 2021.

Selv om pandemien siden mars 2020 har satt en stopper for mye, opplever vi likevel at det råder optimisme rundt oss. Flere unge voksne viser interesse for tilbakeflytting etter utdanning og noen års arbeidspraksis. Når de kommer i etableringsfasen med småbarn eller barn i skolealder, melder spørsmålet seg om tilbakeflytting. Sammen med Tolga kommune etablerte banken for fire år siden Tolga 2020 AS. Selskapet har arbeidet med å tilrettelegge for tilbakeflytting/tilflytting.

Prosjektet som nå er i sluttfasen, har skapt et moment for tilbakeflytting til kommunen, som i 2020 hadde positiv befolkningsutvikling, og fødselsoverskudd i siste kvartal.

Tolga-Os Sparebank er opptatt av å være en aktiv støttespiller og pådriver i tilflyttingsprosjektet og ellers bidra i prosjekter som skaper utvikling og bolyst.

Aktiv i Fjellregionen

Eiendomsmegleren i Fjellregionen AS eies av Røros-Banken og Tolga-Os Sparebank. Bedriften har kontor på Tynset og Røros og hadde ved utgangen av 2020 fire ansatte. I 2020 omsatte Aktiv i Fjellregionen 237 eiendommer for til sammen 437 mill. kr. Størsteparten av salget kommer fra salg av boligeiendommer og fritidseiendommer, men også landbrukseiendommer, prosjekterte boliger, tvangssalg, registrerte kontraktsoppdrag, tomtosalg og næringsbygg. Oppdragsinngåelsen i 2020 var på 232 oppdrag. I løpet av 2020 sluttet daglig leder i selskapet, og Ole Peder Sjøvold ble ansatt som ny daglig leder.

Samfunnsansvar

Bankens viktigste oppgave er å drive god og kontrollert bankvirksomhet med vekt på inntjening og soliditet. Slik kan vi tilby en trygg og utviklende arbeidsplass, være en

god lokal sparebank og viktig samfunnsaktør som bidrar til en bærekraftig utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine.

I den daglige driften skal banken opptre ansvarlig med tanke på klima og miljø. Banken deltar aktivt med finansiering i det grønne skiftet, både når det gjelder fornybar energi, og andre miljøltiltak lokalt. Våren 2021 installerer banken solenergianlegg ved hovedkontoret på Tolga. Anlegget er dimensjonert for å drifte eget strømforbruk, lokalene varmes opp med vannbåren varme levert av Holmen Biovarme.

Dokumentet Retningslinjer for etikk, bærekraft og samfunnsansvar beskriver bankens utøvelse av etikk og samfunnsansvar internt i banken, i møte med kunder og i møte med samfunnet ellers.

Overordnet skal retningslinjene sikre at banken ikke medvirker til krenkelse av arbeidstakerrettigheter, hvitvasking, korrupsjon, terrorfinansiering, miljøskade eller handlinger som kan oppfattes som uetiske.

Virksomhets- og risikostyring

Virksomhetsstyring

Tolga-Os Sparebank har høyt fokus på å etterleve strenge etiske prinsipper. For å utvikle et godt tillitsforhold mellom banken og de viktigste interessegruppene, er det nødvendig med gode styringssystemer for virksomheten.

Dette innebærer blant annet:

- Et kompetent og uavhengig styre
- Gode interne styringsprosesser
- En objektiv og uavhengig eksternrevisjon
- Åpen og god kommunikasjon med ansatte og omgivelsene for øvrig

Styret arbeider etter en årsplan og har årlige vurderinger av arbeidsformen med sikte på forbedringer. Styret er ansvarlig for bankens strategiprosess og har det overordnede ansvaret for at banken har en god virksomhetsstyring. Bankens mål for risikotoleranse fastsettes av styret i rammedokumenter (policydokumenter) for hvert risikoområde.

Policy for virksomhets- og risikostyring gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen, i banken. Dokumentet er forankret i og vedtatt av bankens styre, og skal ses i sammenheng med bankens strategi og vedtekter. Revisjon av dokumentet skjer ved behov og minimum én gang per år. I tillegg til dette dokumentet har banken egne policydokumenter for de viktigste risikoområder, illustrert i figuren nedenfor.

Styret mottar regelmessig rapporter og analyser for de ulike risikoer.

Samarbeidet med revisor er åpent og godt. Bankens revisor arbeider etter en årlig plan for revisjonsarbeidet. Det er ekstern revisor som bekrefter internkontrollen i banken.

Risikostyring

Banken har risikostyring iht. Finansforetaksloven med tilhørende forskrifter, herunder Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning, FOR 2014-08-22-1097. Det er etablert compliance- og risikokontrollfunksjon. Risikokontrollfunksjonen har det overordnede ansvaret for overvåkingen av alle bankens risikoområder. Compliancefunksjonen skal løpende vurdere om banken oppfyller sine forpliktelser i henhold til de til enhver tid gjeldende regler, samt være en rådgiver for styret når det gjelder etterlevelse av regelverket. Compliance- og risikokontrollfunksjonen er uavhengig og rapporterer direkte til styret.

Årlig gjennomføres det en egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne prosessen kalles ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Kapitalsituasjonen vurderes med hensyn til bankens risiko, og en analyse av denne. Sett i sammenheng med forventet finansiell utvikling, ulike myndighetsbestemte bufferkrav og andre regulatoriske kapitalkrav samt markedets forventning, har styret i dette dokumentet besluttet minimumsmål for ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital. Disse målene er også vurdert opp mot ulike stresstester.

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de viktigste risikoene;

- kredittrisiko
- markedsrisiko
- likviditetsrisiko
- operasjonell risiko

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan innfri sine forpliktelser til avtalt tid. Dette anses som bankens største risikoområde.

Bankens styring av kredittrisiko tar utgangspunkt i policy for kredittrisiko. Det er vedtatt rammer for risikoeksponering knyttet til vedtatt risikotoleranse. Risikoen styres i tillegg gjennom etablerte rutiner og retningslinjer. Banken har en fullmaktsstruktur for innvilgelse av lån og kreditter. Ved innvilgelse av boliglån følger banken forskrift om krav til nye utlån med pant i bolig.

Bankens portefølje defineres ved hjelp av en risikoklassifiseringsmodell som beregner kundens sannsynlighet for mislighold de kommende 12 måneder. Sannsynligheten for mislighold avgjør hvilken risikoklasse kunden får. Sannsynligheten for mislighold bestemmes av interne og/eller eksterne data. Risikoklassene er inndelt slik:

- Risikoklasse 1 - 3 er lav risiko
- Risikoklasse 4 - 7 er middels risiko
- Risikoklasse 8 - 10 er høy risiko
- Risikoklasse 11 - 12 er misligholdte og tapsutsatte engasjement

Utlån og garantier til næringslivet innebærer i sin alminnelighet større risiko for banken enn personengasjement. For å styre bankens risiko er det i bankens kredittpolicy satt rammer for samlet engasjement innenfor forskjellige risikogrupper. Risikoklassene er utgangspunkt for bankens fullmaktsstruktur.

Styringsrammene er basert på lav til moderat kredittisiko, og ved årsskiftet viste risikomatriksen følgende fordeling av utlån inkl. garantier og ubenyttede kreditter pr. risikoklasse:

Risikoklasse 1 - 3	Lav risiko	80,38 %
Risikoklasse 4 - 7	Middels risiko	13,05 %
Risikoklasse 8 - 10	Høy risiko	5,32 %
Risikoklasse 11 - 12	Misligholdt og tapsutsatt	1,24 %
Uklassifisert		0,01 %

Systemet med risikoklassifisering bidrar til å sikre oppfølging av tapsutsatte engasjement. Overtrekk og restanser følges opp løpende og mislighold rapporteres månedlig til styret.

Utviklingen i utlånsporteføljen følges opp med blant annet misligholdsrapporter og risikorapporter. Tiltak og fokusområder vurderes løpende i tråd med utviklingen i markedet, enkeltengasjement og porteføljer.

Store engasjement defineres som engasjement mot én enkelt kunde som er større enn 10 % av bankens ansvarlige kapital. Slike engasjement kan i seg selv utgjøre en risiko. Dette gjør seg særlig gjeldende hvis de utgjør en stor andel av den totale portefølje og samtidig er konsentrert om enkelte bransjer eller næringer. Banken har derfor i sine retningslinjer rammer for hvor mange store engasjement vi kan ha. Det er også rammer for eksponering mot ulike bransjer. Ved utgangen av 2020 har banken ingen store engasjement, og vi har ingen utpreget konsentrasjon av eksponering mot enkeltbransjer.

Styret mottar kvartalsvis rapportering av eksponering og risiko i utlånsporteføljen sett opp mot de styrefastsatte rammene i kredittpolicyen. Risikonivået for kreditt anses som moderat til lavt og ligger innenfor de rammer som styret har vedtatt for kredittrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for reduserte verdier av bankens finansielle instrumenter som følge av svingninger i markedspriser for finans- og realaktiva. Styret har vedtatt en markedspolicy som setter nærmere rammer for bankens aktivitet på dette området.

Måltall rapporteres månedlig til styret og policyen blir gjennomgått og revidert årlig i styret.

Banken skal ha en moderat eksponering mot markedsrisiko i form av åpne posisjoner som følge av inn- og utlånsaktiviteten og/eller posisjoner i ulike typer finansielle instrumenter. Styring av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for eksponering. Rammene gjennomgås og vedtas årlig av styret. Banken har ikke rammer for å investere i aksjer.

Bankens portefølje av obligasjoner og obligasjonsfond forvaltes i hovedsak av Eika Kapitalforvaltning AS. Banken har god mulighet til å styre og kontrollere bankens markedsrisiko på bakgrunn av rapporter fra forvalter og egne vurderinger.

Banken skal ha en lav renterisiko. De fleste lån og kreditter løper derfor med flytende rente som følger markedets renteutvikling. Tilsvarende har innskudd fra kunder og innlån fra markedet flytende rente. Dersom det inngås fastrenteavtaler på innskudd eller utlån, kan renterisikoen som da oppstår reduseres ved bruk av rentebytteavtaler.

Banken verken kjøper eller selger valuta og vi har ikke garantier i valuta. Bankens eneste eksponering mot valuta er at kostnader til SDC betales i danske kroner og at banken har aksjer i SDC. Bankens risiko knyttet til endringer i valutakurser anses som ubetydelig.

Styret anser bankens markedsrisiko som moderat til lav og det er innenfor risikotoleransen for dette området.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke greier å oppfylle sine betalingsforpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Likviditetsrisikoen avhenger av forfall på kundeinnskudd, ekstern finansiering, likviditeten i markedet og bankens kredittverdighet. Styret har vedtatt en likviditetspolicy for å håndtere denne risikoen og sikre god og langsiktig likviditetsstyring. Risikoen søkes redusert ved å ha en tilstrekkelig likviditetsreserve, samt en jevn forfallsprofil på ekstern finansiering.

Innskudd er bankens viktigste finansieringskilde og utviklingen i innskuddsdekning er sentral for bankens avhengighet av ekstern finansiering. Innskuddsdekning er innskudd målt i prosent av brutto utlån. Likviditetsområdet overvåkes løpende, og styret mottar rapportering på likviditetsrisiko hvert kvartal. Banken ligger innenfor de rammer som styret har vedtatt i bankens likviditetspolicy, og bankens likviditetsrisiko vurderes som lav.

Boligkredittfinansiering er en viktig finansieringskilde for bankene. Gjennom slike selskap finansierer bankene boliglån ved innlån med lengre gjennomsnittlig løpetid og til bedre betingelser enn bankenes egen pengemarkedsfinansiering. Vi har i dag organisert denne finansieringskilden gjennom vårt medeierskap i Eika Boligkreditt AS.

Eika Boligkreditt AS (EBK) er et boligkredittselskap eid av de fleste av de bankene som eier Eika Gruppen. Eierskapet i EBK skal reflektere den andelen den enkelte eier har tilført den samlede utlånsporteføljen i EBK ved utgangen av foregående år. Forretningsmodellen er annerledes enn den man har i Eika Gruppen AS. I EBK er bankenes primære inntektskilde provisjon fra selskapet i

forhold til tilført forretning. I tillegg tas alt overskudd ut av selskapet hvert år, og eierskapet rebalanseres. Organiseringen og samarbeidet oppleves som godt tilpasset hensikten og fremtiden.

Avtalene med EBK er sagt opp av EBK med virkning fra 1.1.2022. Banker må sikre seg tilgang på denne type finansiering. For banker av vår størrelse bør det skje gjennom samarbeid med andre banker. Bankene i LO-KALBANK har derfor inngått en avtale med eierne av Verd Boligkreditt AS om et samarbeid som gir bankene tilgang til OMF-finansiering (finansiering til bankene mot obligasjoner med fortrinnsrett)

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller mislykkede interne prosesser, sviktende systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser som f.eks. svindel og bedrageri.

Operasjonell risiko ligger i den løpende driften av banken og knyttes til alle deler av bankens virksomhet. Risikoen søkes redusert ved hjelp av policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer og organisering som gir arbeidsdeling og klare ansvarsforhold. Det er i tillegg nødvendig med gode internkontrollrutiner og ikke minst god kultur for internkontroll. Det er også tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger og utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere ulike krisesituasjoner.

Styret gjennomgår og reviderer årlig bankens policy for operasjonell risiko.

Styret mottar kvartalsvise rapporter på eksterne og interne hendelser som sier noe om nivået på bankens operasjonelle risiko. Det utarbeides årlige risikovurderinger som legges til grunn for valg av kontrollhandlinger og for det kontinuerlige arbeidet med å optimalisere internkontrollarbeidet.

Banken har stadig fokus på hvordan lover og forskrifter skal implementeres og etterleves på best mulig måte, både gjennom vår samarbeidspartner Eika-Gruppen AS og egen kompetanse på området.

Det er styrets oppfatning at bankens kontrollopplegg og stadige fokus på mulige forbedringer, gjør at området for operasjonell risiko er godt i varetatt, og risikosituasjonen på området vurderes som akseptabel.

Antihvitvasking

Det er etter hvert flere eksempler på at norske banker har blitt, eller blitt forsøkt misbrukt av kriminelle til hvitvasking og terrorfinansiering. Flere mener nå at små banker er spesielt utsatt. Regelverket om antihvitvasking har som formål å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Dette medfører blant annet at banken er pålagt å innhente legitimasjon fra alle sine kunder samt vurdere opplysninger om alle kundeforhold.

Reglene gjelder både nye og eksisterende kundeforhold. Banken skal jevnlig gjennomføre kundetiltak som ledd i løpende oppfølging og sørge for at dokumentasjon og opplysninger er korrekte og oppdaterte. Mange av våre kunder har allerede blitt kontaktet av banken på grunn av disse reglene, og mange vil bli kontaktet også i fremtiden. Elektroniske løsninger er under stadig utvikling for å gjøre det enkelt for kundene våre å oppdatere nødvendig informasjon når banken ber om det. Myndighetene anser bankenes antihvitvaskingsarbeid som et svært viktig i kampen mot kriminalitet og i Tolga-Os Sparebank prioriteres dette arbeidet høyt for å beskytte banken og kundene våre.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er et kredittforetak som er eid av 62 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på om lag 120 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurranse-dyktige vilkår på sine boliglån.

Datterselskaper i Eika Gruppen AS

Eika Gruppens datterselskaper leverer finansielle produkter til bankene og bankenes kunder.

- Eika Forsikring AS – skade- og personforsikring
- Eika Kredittbank AS – leverer løsninger for debet- og kredittkort, leasing – og salgspantlån, forbrukslån.
- Eika Kapitalforvaltning AS – leverer fondsprodukter og forvaltning av bankenes likviditetsportefølje.
- Aktiv Eiendomsmegling AS – driver eiendoms-meglerkjede

Skandinavisk Datasentral AS

SDC er Eika-bankenes hovedleverandør av både data-drift og datasystemer, lokalisert i Danmark. Selskapet eies av rundt 120 banker, i Norge, Sverige, Danmark og Færøyene.

Lokalbank – et nært samarbeid

9. januar 2018 sa Tolga-Os Sparebank sammen med 9 andre lokalbanker opp sine avtaler med Eika Gruppen AS og dens datterselskaper. De fleste av avtalene har tre års oppsigelsestid. Dette medfører at avtalene, f.eks. hva angår dataleveranser, opphører 31.12.2021.

Hovedbegrunnelsen for våre oppsigelser var et ønske om å påvirke Eika Alliansen til å gjøre en strategisk retningsendring. Vi skisserte tre målbilder, en banksentrisk IT-utvikling, et betydelig lavere kostnadsnivå og en allianse hvor bankene har lik innflytelse og interesselighet. Vi lyktes ikke med å få til en slik strategisk retningsendring i Eika Alliansen.

Vi har derfor etablert vår egen allianse/vårt eget samarbeid, LOKALBANK. De 10 bankene som i dag utgjør alliansen er Aasen Sparebank, Askim & Spydeberg Sparebank, Drangedal Sparebank, Nidaros Sparebank, Selbu Sparebank, Sparebanken DIN, Sparebank 68°

Nord, Stadsbygd Sparebank, Tolga-Os Sparebank og Ørland Sparebank.

Vi har undertegnet en samarbeidsavtale med de øvrige bankene i LOKALBANK og etablert et selskap, LB Selskapet AS, som skal realisere LOKALBANKs strategi. LB Selskapet har sitt hovedkontor i Trondheim og er under oppbygging for å ivareta støttefunksjoner for bankene.

LOKALBANKs alliansebyggingsprogram har fem hovedprosjekter og en rekke delprosjekter. Vi forbereder og legger til rette for en utgang fra Eika Alliansen pr. 1. januar 2022 med et godt produktsortiment og gode og kostnadseffektive IT-løsninger. Ved inngangen til 2021 kan vi konstatere at vi er i rute.

LOKALBANK skal ved bruk av bankenes ressurser, rekruttering av egne medarbeidere til sitt selskap og kontinuerlig kunnskapsinnhenting skape et utviklingsorientert fagmiljø som evner å skape merverdi for lokalbanker og lokalsamfunn over hele landet. LOKALBANK vil arbeide for et økt samarbeide innenfor norsk sparebankvesen og vil etablere samarbeide med produktselskaper og leverandører på tvers av andre allianser og samarbeidskonstellasjoner.

IT- infrastruktur

Banken har sammen med de øvrige bankene i LOKALBANK inngått en rammeavtale med SDC for levering av IT-infrastruktur for en direkteløsning fra 1. januar 2022.

Boligkreditt

De 10 bankene i LOKALBANK har inngått avtale med bankene som eier Verd Boligkreditt AS om et samarbeid på like vilkår ved eierskap i boligkredittselskapet. Verd Boligkreditt AS vil med dette over tid doble sin balanse og vil framstå som et endra bedre og mer geografisk diversifisert selskap enn før vår inntreden. Dette vil

bidra til at selskapet vil kunne oppnå enda bedre innlånsbetingelser og derigjennom bedre vilkår til bankenes kunder innenfor 1. prioritets pantelån.

Forsikring

Tolga-Os Sparebank og de 9 andre bankene i LOKALBANK-samarbeidet har signert avtale om distribusjon for Frende Forsikring fra 01.01.2022 og framtidig eierskap i morselskapet Frende Holding AS.

Bankene har i dag en distribusjonsavtale med Eika Forsikring AS. Denne avtalen løper til 31.12.2021.

Avtalen som nå er signert betyr at de ti bankene i LOKALBANK blir framtidige distributører og eiere i Frende.

Leasing og smålån

Banken hadde tidligere distribusjonsavtale med De Lage Landen Finans om leasing og Eika Kredittbank om smålån. Vi har nå inngått avtale med Brage Finans AS om leasing til bedriftsmarkedet og salgspantelån til privatmarkedet.

Sparing og plassering

Avtalen med Eika Kapitalforvaltning AS er sagt opp med virkning fra 1. januar 2022. Vi er i slutfasen om valg av leverandør fra oppsigelsen med Eika trer i kraft.

Norsk Økonomi

I det korte bildet har de statlige restriksjonene i bekjempelsen av viruset en nedkjølende effekt på norsk økonomi. Samtidig ble det gjennom fjoråret iverksatt en rekke kraftfulle tiltak for å stimulere økonomien. Norges Bank hadde tidligere økt styringsrenten fra 0,5 prosent til 1,5 prosent, noe som ga mer potensiale for kraftfulle tiltak gjennom ordinær pengepolitikk. I 2020 ble styringsrenten senket i tre omganger, ned til rekordlave 0 %.

I tillegg til en rekordlav styringsrente har også finanspolitikken blitt innrettet svært ekspansivt. Tiltak som for eksempel innføringen av kompensasjonsordningen har bidratt til at det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet forventes å ende på 392,5 milliarder, tilsvarende 12,3 prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge. Endringen målt mot 2019 (budsjettimpulsen) indikerer en ekspansiv effekt på 4,5 prosent. For 2021 er det forventet at budsjettet skal bidra med en kontraktiv impuls inn i norsk økonomi.

Norsk Fastlands-BNP falt med om lag 3,4 prosent i 2020. Norges Bank ser for seg en økning på 3,7 prosent i 2021 og 3,1 prosent i 2022. Sentralbanken knytter sine prognoser for en rask gjeninnhenting med økt konsum i husholdningene, økte boliginvesteringer og offentlig etterspørsel. Derimot trekker petroleumsinvesteringer og foretaksinvesteringer ned utviklingen i verdiskaping i 2021. Norges Bank viser videre til at den underliggende inflasjonen er over målet, men at styrkingen av kronen og utsikter til lav lønnsvekst vil bidra til at prisveksten avtar fremover. Boligmarkedet opplevde gjennom fjoråret en sterk prisvekst, godt hjulpet av det lave rentenivået. Norges Bank har uttalt at en lang periode med lave renter øker faren for at finansielle ubalanser bygger seg opp. Utviklingen i boligmarkedet og husholdningenes gjeldsbelastning vil dermed isolert sett kunne bidra til et høyere rentenivå etter hvert.

Norges Bank har kommunisert at styringsrenten vil bli liggende på dagens nivå en god stund fremover, og har i rentebanen signalisert at renten vil øke gradvis fra første halvår 2022. Samtidig vises det til at størrelsen på tilbakeslaget i økonomien og vesentlig usikkerhet rundt veien videre tilsier at styringsrenten vil holdes på dagens nivå helt til det er klare tegn til at forholdene i økonomien normaliseres.

Fortsatt vil aktiviteten i norsk økonomi i stor grad

styres av smitten og smittevernstiltak. Vaksinerings av befolkningen i Norge og våre handelspartnere representerer et lyspunkt for de økonomiske utsiktene. Men det vil trolig ta lang tid før Covid-19 ikke lenger gir føringer for hvordan vi kan innrette oss. Fortsatt må en regne med mye ledig produksjonskapasitet og nokså høy arbeidsledighet.

Global økonomi

Koronapandemien og dets konsekvenser har vært den dominerende faktoren i verdensøkonomien i snart ett år. Den andre bølgen av viruset har i høst ført til nye strenge restriksjoner, og satte en brems på den globale gjeninnhenting. Flere vaksinasjonsprogrammer har blitt godkjent i USA og i EU, og det rettes stor innsats mot en rask utrulling. Det er imidlertid usikkerhet forbundet med tempoet for utrulling, vaksinens varighet og mulige nye mutasjoner av viruset. Det medfører at det kan ta tid før den globale økonomien bedres betydelig og kommer tilbake til BNP-nivåer før krisen.

For å bekjempe den økonomiske nedturen har det blitt igangsatt massive penge- og finanspolitiske tiltak. Dette har bidratt til å redusere risikoen for enda flere konkurser, tap av arbeidsplasser og finansiell uro.

På verdensbasis har husholdningenes sparing økt betydelig gjennom krisen, som følge av stimulansepakker og begrensede muligheter til konsum ved nedstenging av samfunnet. Det er dermed ventet en rask økning i konsumet etter hvert som økonomiene åpner og usikkerheten reduseres.

Bankens egenkapitalbevis

Banken utstedte egenkapitalbevis i november 2018. Bevisene er ikke notert på børsen, men kan handles via

megler. Banken har avtale med Norne Securities som megler.

Det er totalt 400 000 egenkapitalbevisbevis pålydende kr 100,-.

Personal og arbeidsmiljø

Banken hadde 31.12 2019 32 ansatte som utgjorde 30,2 årsverk, fordelt på 17 kvinner og 15 menn. Bankens ledergruppe består ved årsskifte av 3 kvinner og 4 menn. Styret består av 5 medlemmer, 2 kvinner og 3 menn. Styret og administrasjonen tilstreber likestilling og bankens lønns- og personalsystemer er kjønnsnøytrale.

Sykefraværet var i 2020 på 1,97 %, ned fra 3,38 % i 2019. Det arbeides godt på alle avdelinger, arbeidsmiljøet og samarbeidet med de tillitsvalgte vurderes som godt. Banken er medlem av bedriftshelsetjenesten og har pensjonsordning og gruppelivsforsikring dekket gjennom avtale med forsikringsselskap.

Det har ikke forekommet ulykker med personskader i løpet av 2020.

Drift og balanseutvikling

Årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet etter IFRS og forskrift. Etter styrets oppfatning gir det framlagte årsregnskapet med balanse en rettvise oversikt over bankens drift og økonomiske stilling ved årsskiftet.

Fortsatt drift

Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Driftsinntekter

Bankens netto rente- og kredittprovisjonsinntekter utgjorde 81,481 mill. kr, mot 85,306 mill. kr i 2019. Rente-netto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 1,87 %, ned fra 2,09 % i 2019. Nedgangen skyldes lavere margin som følge av at Norges Bank, i forbindelse med Covid -19 utbruddet, senket styringsrenta i tre omganger til rekordlave 0 %.

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester ble 20,9 mill. kr, mot 18,6 mill. kr i 2019.

Inntekter fra utbytte ble i 2020 på 7,841 mill. kr, mot 7,984 mill. kr i 2019.

Netto verdiendring og tap på valuta og verdipapirer på - 0,388 mill. kr, mot 0,026 mill. kr i 2019.

Sum driftsinntekter for 2020 ble 109,846 mill. kr, mot 111,875 mill. kr i 2019.

Driftskostnader

De totale driftskostnadene for 2020 på 53,5 mill. kr økte 7,9 mill. kr sammenlignet med 2019, av dette utgjorde økte personalkostnader med 2,9 mill. kr og andre driftskostnader 5,4 mill. kr. Avskrivningene ble redusert med 0,4 mill. kr. I 2019 ble det tilbakeført 2,4 mill. kr i for mye innbetalte pensjonskostnader som forklarer økningen i personalkostnader.

Tap på utlån

Det ble i 2020 tapsført / tapsavsatt 8,370 mill. kr på utlån som utgjør 0,23 % av brutto utlån.

2020 er det første året Tolga- Os Sparebank avlegger regnskap etter ny regnskapsstandard IFRS. Tapsmodellen som IFRS introduserer baseres på forventet tap, mot tidligere regnskapsstandard IAS 3, der nedskrivning har skjedd når objektive tapshendelser har inntrådt. Dette medfører at tapsavsetningene på utlån generelt vil øke.

Balanseregnskap

Forvaltningskapitalen var pr. 31.12 2020 på 4577 mill. kr, mot 3972 mill. kr i 2019.

Utlån

Bankens netto utlån i egne bøker var pr. 31.12 2020 på 3625 mill. kr, en økning på 196 mill. kr, eller 5,7 % sammenlignet med 2019. I tillegg kommer utlån finansiert av Eika Boligkreditt med 600 mill. kr. Ved årsskiftet var 2890 mill. kr (80 %) utlån til privatkunder og 735 mill. kr (20%) utlån til næring / landbruk.

Innskudd

Innskudd fra kunder pr. 31.12 2020 var 3633 mill. kr, en økning på 410 mill. kr eller 12,7 % sammenlignet med 2019.

Innskudd i prosent av netto utlån var ved årsskiftet på 100,2% mot 94,0 % i 2019.

Likviditet

Banken har likviditetsreserver plassert i bank, sertifikat- og obligasjonsmarkedet, samt en årlig rullerende oppgjørskreditt på 130 millioner kroner i DNB. Bankens LCR (Liquidity Coverage Ratio) per 31. desember 2020 er på 259 %.

Beholdning av aksjer, egenkapitalbevis og obligasjonsfond

Banken har pr. 31.12 2020 aksjer og fondsandeler for 48 mill. kr. 43,5 mill. kr er plassert i obligasjonsfond, som er klassifisert som omløpsmidler. Beholdningen av anleggsaksjer på 109 mill. kr er i hovedsak aksjer knyttet til strategisk eierskap.

Beholdningen av obligasjoner er pr. 31.12 2020 på 481 mill.kr og er klassifisert som omløpsmidler.

Finansiering – ansvarlig lånekapital Egenkapitalbevis

Banken har utstedt senior obligasjonslån på til sammen 250 mill. kr. Rest løpetid er fra 8 til 27 mnd. Banken tok i mars 2017 opp et nytt fondsobligasjonslån på 25 mill. kr og et ansvarlig lån på 40 mill.kr. Høsten 2018 emiterte banken egenkapitalbevis og hentet 40 mill.kr i markedet. Ny egenkapital har styrket bankens soliditet og legger til rette for videre vekst. I emisjonen fikk banken 253 nye eiere.

Disponering av resultat i regnskapsåret

Resultat av ordinær drift etter skatt	37,033 mill. kr
Andre inntekter og kostnader	26,622 mill. kr
Resultat for regnskapsåret	63,655 mil. kr

Disponering av årets resultat

Til fondsobligasjonseierne	1,266 mill. kr
Overført til fond for vurderingsforskjeller	1,466 mill. kr
Overført til fond for urealiserte gevinster	25,156 mill. kr
Overført til egenkapitalbevisseierne	3.360 mill. kr
Overført til Sparebankens fond	32,407 mill. kr
Sum disponeringer i årsregnskapet	63,655 mill. kr

Utsiktene framover

Norsk økonomi ble truffet av et dobbelt sjokk i mars 2020 da landet ble stengt ned i bekjempelsen av koronapandemien. I mars var 301.000 personer registrert som helt arbeidsledige, som er det høyeste antallet arbeidsledige siden andre verdenskrig. I takt med gjenåpningen av samfunnet har ledigheten gått ned, og ved inngangen til 2021 er det registrert 122 000 personer som helt ledige. I tillegg kommer delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak slik at totalen kommer opp i 193 000 personer.

Vaksineringen som startet 1.1 2021 er forsinket på grunn av mindre tilgang på vaksiner enn forventet, og fortsatt er det usikkert om den beskytter mot videre smitte. Det vil uansett ta tid før mange nok er vaksinert til at det får stor betydning for spredningen. Fortsatt er smittetallene for høye og de muterte virusene som nå sprer seg, også i Norge, er langt mer smittsomme. De kommunene som er rammet av smitten har på nytt innført strenge tiltak. I tillegg har regjeringen besluttet å videreføre et forhøyet nasjonalt tiltaksnivå, som betyr at kultur- og idrettsarrangement, kurs og konferanser utsettes og at undervisning ved universiteter, høyskoler og fagskoler skjer digitalt, og sosial kontakt begrenses.

Samtidig viser Forventningsbarometeret for 1. kvartal 2021 at norske forbrukere er positivt påvirket av vaksineoptimisme, og ser starten på slutten av pandemien. Lavere forbruk i pandemiperioden har gitt romsligere økonomi for flere. Barometeret tyder nå på at de fleste husholdningene er trygge på egen økonomi, og har både midler og et ønske om økt forbruk, når store deler av befolkningen er vaksinert.

For de som er permittert eller har mistet jobben er situasjonen en annen.

Ved inngangen til 2020 spådde flere prognosemakere at lavere befolkningsvekst, renteoppgang og ferdigstillelse av mange nye boliger vil dempe boligprisveksten i 2020. Slik

gikk det ikke. Boligprisene steg mellom 7-9 % i byene på Østlandet, og med 10 % i Oslo.

Koronaåret 2020 har gitt et kunnskapsløft i bruk av digitale hjelpemidler. Mange jobber hjemmefra – fra hvor som helst i Norge. Møter avvikles elektronisk, og jobb- og møtereiser er redusert med 40 %.

I det grønne skiftet er dette erfaringer som er viktig å ta med videre. Ved å flytte arbeidsplasser og kapitalen ut av byene reduseres sentraliseringspresset, bilkøene og forurensningen. Det er god distriktspolitikk og god bypolitikk.

Flere eksperter har også påpekt at den spredte bosetning i Norge har vært viktig i kampen mot pandemien.

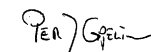
Norge har naturressurser godt fordelt over hele landet. For å utnytte dette på en bærekraftig måte, må det være et mangfold av arbeidsplasser i hele landet som i større grad foredrer råvarer der råvarene produseres.

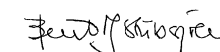
Styret takker ansatte og tillitsvalgte for alt godt arbeid som er lagt ned for banken i 2020 og alle kunder som har sluttet opp om banken.

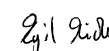
Tolga-Os Sparebank – med hjerte for lokalmiljøet.

Tolga, 31.12.20 / 12.03.21

Bjørn Ryen
Styrets leder

Per Johan Gjelten
Styrets nestleder

Berit V.J. Stubsjøn
Styremedlem

Egil Eide
Styremedlem

Morten Aakerøien
Styremedlem (ans. repr.)

Arne Sund
Banksjef

Styret i Tolga-Os Sparebank. Fra venstre Berit V.J. Stubsjøen, Per Johan Gjelten, styreleder Bjørg Ryen, Morten Aakerøien, Pål Sverre Flatgård og Egil Eide.

Resultatregnskap

Ordinært resultat – Tall i tusen kroner	Note	2020	2019
Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost		122.185	130.419
Renteinntekter fra øvrige eiendeler		3.884	4.081
Rentekostnader og lignende kostnader		44.588	49.194
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	18	81.481	85.306
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		23.843	21.768
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		3.479	3.798
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		7.841	7.984
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		- 388	213
Andre driftsinntekter		548	589
Netto andre driftsinntekter	19	28.366	26.756
Lønn og andre personalkostnader	20	23.239	20.306
Andre driftskostnader	21	29.112	23.718
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler		1.148	1.569
Sum driftskostnader		53.500	45.593
Resultat før tap		56.347	66.469
Kreditttap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	11	8.370	2.269
Resultat før skatt		47.977	64.200
Skattekostnad	23	10.944	15.169
Resultat av ordinær drift etter skatt		37.033	49.031

Utvidet resultat – Tall i tusen kroner	Note	2020	2019
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over utvidet resultat	40	26.622	0
Skatt			
Sum poster som ikke vil bli klassifisert over resultatet		26.622	0
Sum poster som vil bli klassifisert over resultatet			
Sum utvidet resultat		26.622	0
Totalresultat		63.655	49.031
Totalresultat pr. egenkapitalbevis		15	12
Resultat etter skatt pr. egenkapitalbevis		9	12
Disponering av årets resultat			
Til fondsobligasjonseierne		1.266	
Tilordnet egenkapitalbevisene		3.360	2.177
Gaver			514
Utbytte			2.700
Tilordnet Sparebankens fond		32.407	43.640
Sum disponeringer i årsregnskapet		37.033	49.031

Balanse

Eiendeler

Balanse eiendeler – Tall i tusen kroner	Note	2020	2019
Kontanter og kontantekvivalenter		6.452	5.253
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og fordringer på sentralbanker		285.438	192.616
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost		3.625.044	3.428.915
Rentebærende verdipapirer	26	480.781	191.783
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	27 28	155.041	124.512
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	28	1.966	500
Varige driftsmidler	29	13.562	14.484
Andre eiendeler	30	8.501	13.462
Anleggsmidler og avhendingsgrupper holdt for salg		300	600
Sum eiendeler		4.577.084	3.972.125

Balanse gjelder og egenkapital – Tall i tusen kroner

Innlån fra kredittinstitusjoner	31	60.163	0
Innskudd fra kunder	32	3.633.309	3.222.890
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	33	250.265	200.000
Annen gjeld	34	16.587	29.252
Pensjonsforpliktelser		1.173	1.159
Betalbar skatt	23	10.755	0
Utsatt skatt	23	236	1.385
Andre avsetninger		610	0
Ansvarlig lånekapital	33	40.012	40.000
Fondsobligasjonskapital		0	25.000
Sum gjeld		4.013.110	3.519.686

Balanse

Gjeld og egenkapital

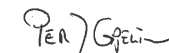
Balanse

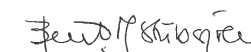
Gjeld og egenkapital

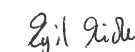
Tall i tusen kroner	Note	2020	2019
Aksjekapital/Eierandelskapital	36	40.000	40.000
Fondsobligasjonskapital	35	25.000	0
Sum innskutt egenkapital		65.000	40.000
Fond for vurderingsforskjeller		1.466	0
Fond for urealiserte gevinster		53.688	0
Sparebankens fond		438.254	409.815
Utjevningsfond		3.566	2.624
Annen egenkapital		2.000	0
Sum opptjent egenkapital		498.974	412.439
Sum egenkapital		563.974	452.439
Sum gjeld og egenkapital		4.577.084	3.972.125

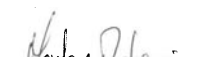
Tolga, 31.12.20 / 12.03.21

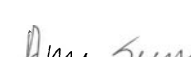

 Bjørg Ryen
 Styrets leder

 Per Johan Gjelten
 Styrets nestleder

 Berit V.J. Stubsjøn
 Styremedlem

 Egil Eide
 Styremedlem

 Morten Aakerøien
 Styremedlem (ans. repr.)

 Arne Sund
 Banksjef

Egenkapitaloppstilling

Morbank	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital			
	Egenkapitalbevis	Overkursfond	Hybrid-kapital	Sparebankens fond	Utjevningsfond	Fond for vurderings- forskjeller	Fond for urealiserte gevinster	Annen eierandels- kapital	Sum egenkapital
<i>Tall i tusen kroner</i>									
Egenkapital 31.12.2019	40.000	0	0	409.815	2.624	0	0	0	452.439
Overgang til IFRS 01.01.2020			25.000	- 3.861	- 402	966	27.443		49.146
Egenkapital 01.01.2020	40.000	0	25.000	405.954	2.222	966	27.443	0	501.585
Resultat etter skatt				33.554	1.479			2.000	37.033
Verdiendring aksjer over utvidet resultat						500	26.122		26.622
Totalresultat 31.12.2020	0	0	0	33.554	1.479	500	26.122	2.000	63.655
Utbetalte renter hybridkapital				- 1.147	- 120				- 1.266
Realiserte gevinster/tap verdipapirer				- 156	- 16		172		0
Andre egenkapitaltransaksjoner				48	0		- 48		0
Egenkapital 31.12.2020	40.000	0	25.000	438.254	3.566	1.466	53.688	2.000	563.974
Egenkapital 31.12.2018	40.000	0	0	366.175	447	0	0	0	406.622
Resultat etter skatt				43.640	2.177				45.817
Totalresultat 31.12.2019	40.000	0	0	409.815	2.624	0	0	0	45.817
Utbetalt utbytte									0
Andre egenkapitaltransaksjoner									0
Egenkapital 31.12.2019	40.000	0	0	409.815	2.624	0	0	0	452.439

Kontantstrøm-oppstilling

	2020	2019
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter:		
Netto utbetaling av lån til kunder	- 203.082	- 184.093
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	121.243	126.656
Overtatte eiendeler	300	-600
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	410.419	- 104.525
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	- 35.445	- 39.713
Netto inn-/utbetaling fordringer og gjeld kredittinstitusjoner	4.753	- 1.378
Renter på fordringer og gjeld kredittinstitusjoner	1.240	2.893
Endring fond og obligasjoner	- 269.888	- 22.306
Renteinnbetalinger fond og obligasjoner	4.679	4.081
Netto provisjonsinnbetalinger	20.364	17.970
Verdiendring på finansielle instrumenter og valuta	342	390
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	0	15.221
Utbytte på verdipapirer over ordinært resultat	204	185
Utbetalinger til drift	- 52.449	- 49.544
Betalt skatt	- 14.402	- 10.621
Utbetalte gaver	- 448	- 246
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	-12.170	- 245.630
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	- 226	- 215
Utbetalinger ved kjøp av langsiktige investeringer i verdipapirer	- 219	- 2.556
Innbetalinger ved salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	1.376	187
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	6.852	6.264
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	7.783	3.680
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:		
Netto inn-/utbetaling fra gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	50.000	50.000
Renteutbetalinger fra gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	- 5.428	- 3.325
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner	60.000	0
Renteutbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner	- 184	0
Renteutbetalinger på ansvarlige lån og fondsobligasjoner	- 2.792	- 2.915
Utbytte til egenkapitalbeveiere	- 2.700	- 560
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	98.896	43.200
Netto endring i likvider i perioden	94.509	- 198.750
Likviditetsbeholdning 01.01	197.868	396.618
Likviditetsbeholdning 31.12.	292.377	197.868
Likviditetsbeholdning spesifisert:		
Kontanter og fordringer på sentralbanken	75.104	73.839
Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	217.273	124.029
Likviditetsbeholdning	292.377	197.868

Noter – innhold

Note 1:	Overgang FRS	28
Note 2:	Kredittrisiko	30
Note 3:	Anvendelse av estimater og skjønns- messige vurderinger	33
Note 4:	Kapitaldekning	34
Note 5:	Risikostyring	36
Note 6:	Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	37
Note 7:	Fordeling av utlån	39
Note 8:	Kredittforringede lån	40
Note 9:	Forfalte og kredittforringede lån	41
Note 10:	Eksponering på utlån	42
Note 11:	Nedskrivninger på utlån, ubenyttede kreditter og garantier	43
Note 12:	Store engasjement	43
Note 13:	Sensitivitet	44
Note 14:	Likviditetsrisiko	45
Note 15:	Valutarisiko	46
Note 16:	Kursrisiko	47
Note 17:	Renterisiko	47
Note 18:	Netto rente- og kredittprovisjons- inntekter	50
Note 19:	Andre inntekter	51
Note 20:	Lønn og andre personalkostnader	52
Note 21:	Andre driftskostnader	54
Note 22:	Transaksjoner med nærstående	54
Note 23:	Skatter	54
Note 24:	Kategorier av finansielle instrumenter	56
Note 25:	Virkelig verdi finansielle instrumenter	57
Note 26:	Sertifikater og obligasjoner	60
Note 27:	Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultatet	61
Note 28:	Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over utvidet resultat	62
Note 29:	Varige driftsmidler	63
Note 30:	Andre eiendeler	63
Note 31:	Innlån fra kredittinstitusjoner	64
Note 32:	Innskudd fra kunder	64
Note 33:	Obligasjonsgjeld og ansvarlig lånekapital	65
Note 34:	Annen gjeld og pensjon	66
Note 35:	Fondobligasjonskapital	67
Note 36:	Eierandelskapital og eierstruktur	68
Note 37:	Resultat pr. egenkapitalbevis	70
Note 38:	Garantier	70
Note 39:	Hendelser etter balansedagen	71
Note 40:	Verdifastsettelse Eika Gruppen AS	71

Noter til regnskapet

REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELL INFORMASJON

Tolga-Os Sparebank tilbyr bank-, plas-
serings- og forsikringstjenester for person-
og bedriftsmarkedet i Norge. Bankens
hovedkontor har besøksadresse
Ivarsveien 2, 2540 Tolga.

Regnskapet for 2020 ble godkjent av
styret 12. mars 2021.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Fra 2020 avlegger banken regnskap i sam-
svar med IFRS som fastsatt av EU i tråd
med § 1-4, 1. ledd b) i forskrift om års-
regnskap for banker, kredittforetak og
finansieringsforetak. Tilleggskrav til noter
som følger av lov og forskrift for norske
banker er hensyntatt.

Banken har valgt å ikke omarbeide
sammenligningstall iht. forskriftens § 9-2.

Regnskapsprinsippene som er beskre-
vet blir anvendt i utarbeidelsen av selska-
pets årsregnskap for 2020. Se note 1 for
åpningsbalanse og effekter av overgang til
nytt regnskapsspråk.

Sammenligningstallene for 2019 er
ikke omarbeidet og er dermed i samsvar
med NGAAP.

I samsvar med forskrift om årsregn-
skap for banker, kredittforetak og finan-
sieringsforetak har selskapet valgt å
unnlåte å anvende IFRS 16 Leieavtaler for
regnskapsåret 2020, og i stedet anvende
tidligere anvendte prinsipper.

Sammendrag av vesentlige regnskaps- prinsipper

IFRS med unntak og forenklinger regulert
gjennom årsregnskapsforskriften har vært
gjeldende siden 01.01.2020, for periodene
til og med 31.12.2019 har banken benyttet
Regnskapsloven av 1998, forskrift om års-
regnskap for banker, samt god regnskaps-
skikk.

Regnskapet er presentert i norske kro-
ner, og alle tall er vist i hele tusen, med
mindre annet er spesifikt angitt.

INNTEKTSFØRING

Inntektsføring av renter etter effektiv
rentemethode benyttes for balanseposter
som vurderes til amortisert kost, og for
fordringer som vurderes til virkelig verdi i
balansen og amortisert kost i resultatet
med forskjellen i endring i virkelig verdi
og resultatføring etter amortisert kost pre-
sentert i utvidet resultat. For rentebær-
ende balanseposter, som vurderes til
virkelig verdi over resultatet, inntekts-
føres den nominelle renten løpende, mens
verdiendringer regnskapsføres ved perio-
deslutt. Renteinntekter på engasjementer
som er kredittforringet beregnes ved bruk
av effektiv rente på nedskrevet verdi.
Renteinntekter på engasjementer som ikke
er kredittforringet beregnes ved bruk av
effektiv rente på brutto amortisert kost
(amortisert kost før avsetning for forven-
tede tap).

Tolga-Os Sparebank beregner effektiv
rente på to ulike måter avhengig av om

instrumentet (lånet) er, eller ikke er, kre-
dittforringet ved første gangs balanse-
føring. Den effektive renten er den renten
som får nåverdien av fremtidige kontant-
strømmer innenfor lånets forventede løpe-
tid til å bli lik bokført verdi av lånet ved
første gangs balanseføring. Kontantstrøm-
mene inkluderer etableringsgebyrer, samt
eventuelt restverdi ved utløpet av forven-
tet løpetid. For lån som ikke er kredittfor-
ringet ved første gangs balanseføring
benyttes kontraktsfestede kontantstrøm-
mer uten justering for forventede tap. For
lån som er kredittforringet ved første
gangs balanseføring korrigeres kontrakts-
festede kontantstrømmer for forventede
tap. Den effektive renten betegnes da som
en kredittjustert effektiv rente.

Renteinntekter på finansielle instru-
menter klassifisert som utlån inkluderes
på linjen for netto renteinntekter.

Gebyrer og provisjoner resultatføres
etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for
etablering av låneavtaler inngår i kontant-
strømmene ved beregning av amortisert
kost og inntektsføres under netto rente-
inntekter etter effektiv rentemethode.
I andre driftsinntekter inngår blant annet
gebyrer og provisjoner knyttet til betal-
ingsformidling, kredittformidling og
verdipapirtjenester.

Resultatføringen skjer når tjenestene er
levert.

Utbytte fra investeringer resultatføres
på tidspunkt utbyttet er vedtatt på gene-
ralforsamlingen.

Leieinntekter fra operasjonelle leieavtaler inntektsføres med like beløp løpende, etter hvert som de opptjenes.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

– INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

– KLASSIFISERING

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen:

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost.
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat.
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat.

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat.
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost.

Med tanke på klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler klassifiseres basert på en vurdering av bankens forretningsmodell, og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Banken tilbyr ikke lån med fast rente i egne bøker. Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt som har belåningsgrad under 70 %.

Banken overfører utlån fra egen balanse kun unntaksvis og kun med uvesentlig volum. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kun-

der og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

MÅLING

MÅLING TIL VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som praktisk talt er det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

Det gjøres ikke fradrag for transaksjonskostnader ved fastsettelsen av virkelig verdi.

MÅLING TIL AMORTISERT KOST

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost,

og inntektene/ kostnadene beregnes ved bruk av instrumentets effektive rente. Amortisert kost fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Hvis forventede tap er inkludert ved beregningen av effektiv rente så inkluderes forventet tap i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten med fradrag for avsetning for forventede tap.

MÅLING AV FINANSIELLE GARANTIER

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og forventet tap beregnet etter reglene for nedskrivning av finansielle eiendeler.

NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene inn-

regnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også låne-tilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet, finansielle garantikontrakter, kontraktseiendeler og fordringer på leieavtaler omfattet.

Et finansielt instrument som ikke er kreditforringet vil ved førstegangs balanseføring få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal, det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den forventede levetiden til instrumentet, hele den forventede levetiden til eiendelen, og eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2 beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er

normalt modellbasert.

Dersom det oppstår en kreditforringelse, skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på amortisert kost og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

NEDSKRIVNINGSMODELL I BANKEN

Forventet kredittap (ECL) i steg 1 og 2 beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med effektiv rente. Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). Bankens systemleverandør Skandinavisk Data Center (SDC) har, på vegne av Eika, videreutviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Nedskrivningsmodellen er ytterligere beskrevet i note 2.

OVERTAGELSE AV EIENDELER

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verddivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

PRESENTASJON AV RESULTAT-POSTER KNYTTET TIL FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI

Realiserte gevinster/(tap) samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, inkludert utbytte, medtas i regnskapet under «Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter» i den perioden de oppstår.

SIKRINGSBOKFØRING

Tolga-Os Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

MOTREGNING

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne, og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag.

Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Tolga-Os Sparebank har ikke pengeposter i utenlandsk valuta. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i uten-

landsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre, og er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger.

Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpspris, inkludert avgifter /skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid.

NEDSKRIVNING AV VARIGE DRIFTS-MIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i varige driftsmidler og immaterielle eiendelers verdi, vil eiendelenes gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrekk av salgskostnader og bruksverdi.

Eiendelens balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Fra 2021 vil banken følge prinsippene i IFRS 16 for regnskapsføring av leieavtaler.

INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER

Tilknyttede selskaper er enheter hvor banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50 %). Regnskapet inkluderer bankens andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld, samt underskudd til fremføring.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i

senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner, med unntak av fondsobligasjoner hvor skatteeffekten av rentekostnaden føres i ordinært resultat og konsernbidrag fra mor- eller søsterselskap som blir resultatført.

PENSJONSFORPLIKTELSE

Pensjonskostnader og -forpliktelser følger IAS 19. Bankens omdannet i 2016 den kollektive ytelsesbaserte ordningen til innskuddsbasert ordning for alle ansatte. I tillegg har banken AFP ordning. For innskuddsordningen betaler banken innskudd til privat administrerte livs- og pensjonsforsikringsselskap. Bankens har

ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres fortløpende og regnskapsføres som lønnskostnad. AFP ordningen behandles regnskapsmessig som innskuddsordningen.

FONDSOBLIGASJONSLÅN

Utstedte fondsobligasjoner hvor banken ikke er forpliktet til å utbetale renter tilfredsstiller ikke definisjonen av en finansiell forpliktelse og klassifiseres følgelig som egenkapital i balansen. Renter presenteres som en reduksjon av annen egenkapital, mens skatteeffekten av rentene presenteres som skattekostnad.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i kontantstrømmer fra operasjonelle -, investerings-, og finansieringsaktiviteter. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som alle inn- og utbetalinger knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder og

kredittinstitusjoner, inn- og utbetalinger fra kortsiktige verdipapirer, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra langsiktige verdipapirtransaksjoner, – samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank.

NOTE 1:

TOLGA-OS SPAREBANK ÅPNINGSBALANSE PR. 01.01.2020 – OVERGANG IFRS

Overgangsnote 1 – Omarbeidet balanse pr. 01.01.2020

For ytterligere beskrivelse av bankens IFRS-overgang henvises det til årsrapport 2019.

Beløp i hele tusen kroner	Tolga-Os Sparebank NGAAP	Omklassifisering IFRS	Verdiendring IFRS	Tolga-Os Sparebank IFRS
Kontanter og kontantekvivalenter	73.839	-		73.839
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	124.029	-	- 673	123.356
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	3 441 176	3.474	- 7.100	3.437.550
Steg 1 og 2 nedskrivninger	- 7.621	-	2.500	- 5.121
Steg 3 nedskrivninger	- 4.640	-	-	- 4.640
Netto utlån og fordringer på kunder	3.428.915	3.474	- 5.273	3.427.789
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	191.783	-191.783		-
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over resultat	-	192.339	159	192.498
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat	-	-		-
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	125.012	- 125.012		-
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat	-	67.602	2.162	69.764
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat	-	56.910	25.161	82.071
Eierinteresser i tilknyttede selskaper	-	500	966	1.466
Varige driftsmidler	14.484	-		14.484
Overtatte eiendeler hold for salg	600	-		600
Andre eiendeler	977	-		977
Forsk. bet. ikke pål. kost. og opptj. ikke mottatte innt.	12.485	- 4.030		8.455
Sum eiendeler	3.972 124	-	23.175	3.995.299
Innlån fra kredittinstitusjoner	-	-		-
Innskudd og andre innlån fra kunder	- 3.222.890	- 8		- 3.222.898
Gjeld stiftet v/utstedelse av verdipapirer	- 200.000	- 662		- 200.662
Finansielle derivater, gjeld	-	-		-
Annen gjeld	- 26.258	-	-	- 26.258
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptj. Inntekter	- 2.993	670		-2.323
Avsetninger pensjonsforpliktelser	- 1.159	-	-	- 1.159
Avsetninger skatt	- 1.385	-	1.381	- 4
Avsetninger garantier og ubenyttede kreditter	-	-	- 410	- 410
Fondsobligasjon	- 25.000	25.000		-
Ansvarlig lånekapital	- 40.000	-		- 40.000
Sum gjeld	- 3.519.685	25.000	971	- 3.493.714

Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Roar Wold. Uten tittel

	Tolga-Os Sparebank	Omklassifisering	Verdiendring	Tolga-Os Sparebank	Overgangsnote 2 – Overgangseffekter sammendratt
Beløp i hele tusen kroner	NGAAP	IFRS	IFRS	IFRS	Beløp i hele kroner
Egenkapitalbeviskapital	- 40.000	-	-	- 40.000	
Utjevningsfond	- 2.624	-	402	- 2.222	Gebyrer – endret amortisering (for tidlig inntektsføring, korrigert) - 7.100.000
Sparebankens fond	- 409.815	-	3.861	- 405.954	
Fondsobligasjonskapital	-	- 25.000	-	- 25.000	
Fond for urealiserte gevinster			- 27.443	- 27.443	Obligasjoner til virkelig verdi 158.698
Fond for vurderingsforskjeller			- 966	- 966	Aksjer til virkelig verdi 28.289.228
Sum egenkapital	- 452.439	- 25.000	- 24.146	- 501.585	Gruppevis Nedskrivninger lån, redusert nedskrivning 1.416.325
Sum gjeld og egenkapital	- 3.972.124		- 23.175	- 3.995.299	Brutto før skatt 22.764.251
					Latent skatt - 1.381.244
					Merverdier eiendeler 24.145.495
					Flyttet Fondsobligasjon til egenkapital 25.000.000
					Samlet egenkapitalvirkning 49.145.495

Overgangsnote 3 – Egenkapitaloppstilling pr 01.01.2020

EGENKAPITALOPPSTILLING						Fond for	Fond for	
Beløp i hele kroner	Egenkapital-	Fondsobl.	Utjevnings-	Sparebankens	Gave-fond	vurderings-	urealiserte	Sum egen-
	bevis		fond	fond		forskjeller	gevinster	kapital
Sum egenkapital 31.12.2017	-	-	-	330.194.880	-	-	-	330.194.880
Emisjon egenkapitalbevis	40.000.000	-	-	-	-	-	-	40.000.000
Utbetalt i 2018	-	-	-	-	-	-	-	-
Renter fondsobligasjon								
Resultat 2018	-	-	446.946	35.980.000	-	-	-	36.426.946
Sum egenkapital 31.12.2018	40.000.000	-	446.946	366.174.880	-	-	-	406.621.826
Utbetalt i 2019	-	-	-	-	-	-	-	-
Renter fondsobligasjon	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultat 2019	-	-	2.177.000	43.640.333	-	-	-	45.817.333
Sum egenkapital 31.12.2019	40.000.000	-	2.623.946	409.815.213	-	-	-	452.439.159
Sum egenkapital 01.01.2020	40.000.000	-	2.623.946	409.815.213	-	-	-	452.439.159
Overgang til IFRS	-	25.000.000	- 401.552	- 3.861.205	-	965.728	27.442.524	49.145.495
Omarbeidet egenkapital 01.01.2020	40.000.000	25.000.000	2.222.394	405.954.008	-	965.728	27.442.524	501.584.654

NOTE 2: KREDITTRISIKO**DEFINISJON AV MISLIGHOLD**

Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 90 sammenhengende dager. En kundes engasjement vil også bli klassifisert som misligholdt dersom banken vurderer at kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at kundens finansielle forpliktelser overfor banken ikke vil bli oppfylt. I slike tilfeller vil kunden bli tapsmarkert og det blir gjennomført en individuell vurdering av nedskrivningsbehovet.

Fra og med 1.1.2021 innføres ny definisjon av mislighold, det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunde med overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - o For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - o For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

EKSPONERING VED MISLIGHOLD (EAD)

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontant-

strømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid.

Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

TAP VED MISLIGHOLD (LGD)

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker basert på ulike intervall av sikkerhetsdekning. Datagrunnlaget oppdateres med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Personkunder

- Kunder med sikkerhet i fast eiendom
- Kunder med annen sikkerhet enn fast eiendom
- Kunder uten registrert sikkerhet

Bedriftskunder

- Kunder med sikkerhet
- Kunder uten sikkerhet

Verdien av sikkerheter er hensyntatt og baserer seg på estimerte realisasjonsverdier.

SANNSYNLIGHET FOR MISLIGHOLD (PD)

Bankens PD-modell er utviklet av Eika Gruppen. PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. For deler av porteføljen benyttes policykoder

når kundens risiko ikke kan beregnes på ordinær måte, dette kan skyldes kundetype eller hendelse. Kunder med policykode overstyres til en risikoklasse med tilhørende forhåndsdefinert PD.

Banken fikk i februar 2020 på plass en ny PD modell, beskrivelsen som følger dekker denne modellen. Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd.). Totalmodellen består videre av to undermodeller, herunder en adferdsmodell og en generisk modell, som vektet ulikt basert på tid som kunde og tid siden siste kredittsøk. Totalmodellen består utelukkende av den generiske modellen i de tilfeller hvor kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært kortere enn en forhåndsdefinert tidshorisont. Kun adferdsmodell benyttes dersom kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært lengre enn en gitt tidshorisont. I alle andre tidshorisonter vil en kombinasjon av modellene benyttes. Dette gjelder også for BM-kunder som ikke er gjenpartspliktige.

Adferdsmodellen angir PD 12 mnd. basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner og produktfordeling.

Generisk modell angir PD 12 mnd. basert på offentlig informasjon. Generisk modell er utviklet av Bisnode på alle norske foretak/husholdninger med konkurs/alvorlig betalingsanmerkning som utfallsvariabel.

For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller, herunder enkeltpersonsforetak (ENK), foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA), øvrige foretak med innlevert regnskap og øvrige foretak uten regnskap.

For personkunder består den generiske modellen av fem undermodeller, hvorav fire er delt opp etter kundens alder (18-26 år, 27-42 år, 43-65 år og 66+ år) og den siste består av personer, uansett alder, med minst en aktiv betalingsanmerkning.

Modellene blir årlig validert og rekalkuleres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller. Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd.).

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO (MIGRERING)

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. PD slik den ble estimert å være på rapporteringstidspunktet den gangen eiendelen for første gang ble innregnet (PD ini), sammenlignes med det PD faktisk er på rapporteringstidspunktet. Dersom PD er høyere enn forventet på rapporteringstidspunktet må det vurderes om det har forekommet en vesentlig økning i kredittrisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. mindre enn 1 %, er vesentlig økning definert som: $PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ \% \text{ og } PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. over eller lik 1 %, er vesentlig økning definert som: $PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd.\ ini + 2\ \% \text{ eller } PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko.

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelser i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter.
- Eiendelen har et overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager.

FORVENTET KREDITTAP BASERT PÅ FORVENTNINGER TIL FREMTIDEN

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarioer – basis, oppside og nedside scenarioet – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til fire år fram i tid. Scenarioene er gitt følgende sannsynlighetsvektning; basis 70%, nedside 20% og oppside 10%. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeldsgrad og bankenes utlånsrente inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Variablene og tilhørende vektning fastsettes av sjefsøkonom i Eika Gruppen.

De makroøkonomiske variablene er ikke uavhengige, noe som betyr at en endring i en variabel vil påvirke prognosen for enkelte av de andre variablene, det gir derfor begrenset informasjon å se på sensitiviteten til hver enkelt variabel.

I nedside scenarioet er hver variabel tilordnet en lavere forventning relativt til basis scenarioet og visa versa i oppside scenarioet. Tabellen nedenfor viser prognosen for de ulike variablene i alle tre scenarioer.

Rondanetopper sett fra Ellankollen. Foto: Arne Lohn

	2021	2022	2023	2024
Basis				
Arbeidsledighet (nivå)	4,5 %	4,3 %	4,1 %	4,1 %
Endring i husholdningenes gjeldsgrad	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Oljepris (USD pr. fat)	43	46	48	48
	2021	2022	2023	2024
Nedside				
Arbeidsledighet (nivå)	5,0 %	4,8 %	4,6 %	4,6 %
Endring i husholdningenes gjeldsgrad	-2,0 %	-2,0 %	1,0 %	0,7 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %
Oljepris (USD pr. fat)	26	28	28	28
	2021	2022	2023	2024
Oppside				
Arbeidsledighet (nivå)	3,9 %	3,7 %	3,5 %	3,5 %
Endring i husholdningenes gjeldsgrad	0,9 %	0,9 %	1,0 %	1,7 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Oljepris (USD pr. fat)	63	66	68	680

Scenario Basis baserer seg på SSBs prognoser fra september 2020. Et scenario hvor den økonomiske veksten henter seg inn igjen etter det kraftige tilbakeslaget som følge av Covid-19. Gjeldsgraden øker og inntektene reduseres som følge av den midlertidige krisen i norsk næringsliv, men kredittveksten er ikke mer enn normal – på linje med tidligere år. Boligprisene antas fremover å stige med 3 prosent per anno, om lag halve prisveksten så langt på 2000-tallet. En boligprisvekst som er lavere som følge av at lønns- og prisveksten generelt er lavere enn før.

Scenario Nedside tar utgangspunkt i SSBs prognoser fra september 2020, hvor variablene er justert med et negativt skifte tilsvarende et standardavvik på de relevante tidsseriene. Dette gjelder alle variablene med unntak av estimert oljepris som er fastsatt direkte av Eika Gruppen.

Scenario Oppside

tar utgangspunkt i SSBs prognoser fra september 2020, hvor alle variablene er justert med et positivt skifte tilsvarende et standardavvik på de relevante tidsseriene.

Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Sverre Rye. Tittel: Klokke

NEDSKRIVNINGER I STEG 3

Banken gjennomgår hele bedriftsporteføljen årlig, og store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller dersom de har dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres som hovedregel over en periode tilsvarende forventet løpetid for den aktuelle kunden, eller gruppe av kunder dersom dette er likhetstrekk knyttet til kundene. Bankens avsetter for tap i steg 3 dersom kunden er kredittforringet. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse. Det vises til note 11 for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

KREDITTRISIKO

Banken tar kredittrisiko, som er risikoen for at motparten vil påføre banken et tap ved ikke å gjøre opp bankens tilgodehavende. Kreditteksponering er primært knyttet til utestående lån og gjeldspapirer. Det er også kredittrisiko knyttet til «off-balance» finansielle instrumenter som låne-tilsagn, ubenyttet kreditt og garantier.

Se note 6-13 for vurdering av kredittrisiko.

Klassifisering

Sannsynlighet for mislighold brukes som mål på kredittkvalitet. Bankens deler porteføljen inn i ti risikoklasser, basert på PD for hvert kredittengasjement. Se den underliggende tabellen. Kredittforringede engasjementer (steg 3)

er gitt en PD på 100 prosent. Bankens portefølje inndelt etter risikoklasser og steg er presentert i note 6.

Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold fra	Sannsynlighet for mislighold til
1	0,0000	0,0010
2	0,0010	0,0025
3	0,0025	0,0000
4	0,0050	0,0075
5	0,0075	0,0125
6	0,0125	0,0200
7	0,0200	0,0300
8	0,0300	0,0500
9	0,0500	0,0800
10	0,0800	1,0000

NOTE 3: ANVENDELSE AV ESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Estimater og skjønnsmessige vurderinger vurderes løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. For regnskapsformål benytter banken estimater og antagelser om fremtiden.

Regnskapsestimater kan avvike fra de oppnådde resultater, men de er basert på beste estimat på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Estimater og antagelsene som har betydelig risiko for vesentlig å påvirke balanseført verdi av eiendeler eller forpliktelser er behandlet nedenfor. Nedenfor gjennomgås de mest vesentlige skjønnsmessige vurderingene, som bankens ledelse legger til grunn ved avleggelse av regnskapet.

NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Banken gjennomgår utvalgte terskelverdier av bedriftsmarkedsporteføljen årlig. Store og spesielt risikable, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk.

Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under risikostyring. Bankens foretar individuell vurdering av nedskrivningsbehovet dersom det foreligger kredittforringelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og kredittforringelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Eksempler på kredittforringelse vil være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Nedskrivninger i steg 3 beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente.

Øvrige nedskrivninger i steg 1 og 2 baserer seg på tapsestimat beregnet med grunnlag på 12 måneders og

livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD).

Se note 13 for sensitivitetsberegninger.

VIRKELIG VERDI I IKKE AKTIVE MARKEDER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked (nivå 2 og 3) er verdsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker, slike verdsettelse vil være be-
heftet med usikkerhet. Verdsettelsesteknikker (for eksem-
pel modeller) som er benyttet for å bestemme virkelig
verdi vurderes periodisk opp mot utvikling i verdi av
lignende instrumenter, og gjennomførte transaksjoner i
samme papir. I den grad det er praktisk mulig benyttes
observerbare data, men på områder som kredittrisiko
volatilitet og korrelasjoner må det benyttes estimer.
Endring i forutsetningene om disse faktorene kan påvirke
virkelig verdi på finansielle instrumenter.

NOTE 4: KAPITALDEKNING

	Morbank	Konsolidert kapitaldekning inkl. andel samarb.gruppe	
Tall i tusen kroner	2020	2019	2020
Opptjent egenkapital	440.134	409.815	444.152
Overkursfond			36.582
Utjevningsfond	3.566	2.624	3.566
Annen egenkapital	52.873		53.145
Egenkapitalbevis	40 000	40 000	48 260
Gavefond	0	0	0
Sum egenkapital	536 .573	452.439	585.705
Immaterielle eiendeler			
Fradrag for forsvarlig verdsetting	- 638		- 788
Fradrag i ren kjernekapital	- 51.448	- 6.917	- 54.448
Ren kjernekapital	484.487	445.522	530.469
Fondsobligasjoner	25 .000	25.000	29.762
Fradrag i kjernekapital			
Sum kjernekapital	509.487	470.522	560.231
Tilleggskapital – ansvarlig lån	40.012	40.000	46.007
Netto ansvarlig kapital	549.499	510.522	606.238

	Morbank	Konsolidert kapitaldekning inkl. andel samarb.gruppe	
Eksponeeringskategori (vektet verdi)			
Tall i tusen kroner	2020	2019	2020
Stater	0	0	36
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	31.277	16.084	39.877
Offentlig eide foretak	0	0	8
Institusjoner	33.400	0	49.398
Foretak	151.719	168.683	158.821
Internasjonale finansinstitusjoner	0	769	20.761
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	1.562.993	1.448.268	1.765.008
Forfalte engasjementer	27.361	7.795	27.947
Høyrisiko-engasjementer	16.234	0	16.324
Obligasjoner med fortrinnsrett	15.597	7.436	20.617
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	43.455	24.806	43.455
Andeler i verdipapirfond	21.756	12.901	22.762
Egenkapitalposisjoner	64.778	53.590	72.319
Øvrige engasjement	125.377	112.349	127.249
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	2.093.947	1.852.681	2.364.582
Overgangsordning for fondsobligasjonskapital			16.949
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	198.555	185.335	209.176
Sum beregningsgrunnlag	2.292.502	2.038.016	2.590.707
Kapitaldekning i %	23,97 %	25,05 %	23,40 %
Kjernekapitaldekning	22,22 %	23,09 %	21,62 %
Ren kjernekapitaldekning i %	21,13 %	21,86 %	20,48 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	11,09 %	11,64 %	11,20 %

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 1,01 % i Eika Gruppen AS og på 0,65 % i Eika Boligkreditt AS.

	2019
Ren kjernekapital	469.170
Kjernekapital	499.100
Ansvarlig kapital	545.308
Beregningsgrunnlag	2.291.573
Kapitaldekning i %	23,80 %
Kjernekapitaldekning	21,78 %
Ren kjernekapitaldekning i %	20,47 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	10,34 %

NOTE 5: RISIKOSTYRING**RISIKOSTYRING**

Bankens forretningsaktiviteter fører til at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risiki. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom avkastning og risiko, og å minimere negative virkninger på bankens finansielle resultat. Bankens finansielle risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, samt å etablere passende risikorammer og -kontroller. Banken vurderer jevnlig retningslinjene for risikostyring og systemet for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Ansaret for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre og ledelsen. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risiko-områder, herunder retningslinjer for styring av risiko.

Banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring. Alle beslutninger knyttet til risiko og risikostyring blir normalt fattet av banksjef i samråd med øvrige medlemmer i bankens ledelse.

Alle ledere i banken har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med banken sin vedtatte risikoprofil.

Kredittrisiko er bankens største risikoområde. Denne er ytterligere beskrevet i note 2.

LIKVIDITETSRISIKO

Risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker dramatisk. Ut ifra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker. Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens overordnede likviditetspolicy

vedtatt av styret. Likviditetspolicyen gjennomgås minimum årlig. Bankens rammer og retningslinjer for likviditetsrisiko gjenspeiler bankens konservative risikoprofil på området.

Se note 14 for vurdering av likviditetsrisiko.

MARKEDSRISIKO

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av framtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kredittspreader, valutakurser og aksjepriser.

Styring av markedsrisiko tar utgangspunkt i styrevedtatt policy for markedsrisiko, hvor det er satt rammer for eksponering innen ulike risikokategorier. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styre og ledelse.

Se note 14-17 for vurdering av markedsrisiko.

OPERASJONELL RISIKO

Risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil i prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i bankens policy for operasjonell risiko og internkontroll. Det gjennomføres risikovurderinger både på overordnet nivå, men også innenfor ulike prosesser som banken til enhver tid er eksponert for. Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke bankens lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. I tillegg til at det årlig foretas en omfattende gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av operasjonelle risikohendelser og iverksetter ytterligere risikoreduserende tiltak ved behov.

Det foretas løpende rapportering av operasjonelle taphendelser og internkontrollavvik til ledelse og styret.

FORRETNINGSRISIKO

Risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjon eller myndighetenes reguleringer. Risikoen inkluderer også omdømmerisiko. Styring og kontroll med bankens forretningskikkrisiko er basert på bankens styrefastsatte policy. Det påligger alle ansatte å bidra til at kundenes behov og rettigheter ivaretas på en tilfredsstillende måte, herunder gjennom en faglig god og redelig kundebehandling som sikrer at bankens kunder kan ta bevisste og velinformerte valg.

Compliance (etterlevelse)

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomiske tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter. Banken vektlegger gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar bankens compliance-policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering. Det arbeides kontinuerlig med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk, for både å ivareta etterlevelse og effektivitet i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende inkluderes i rutiner og retningslinjer.

Aktiviteten på compliance-området har vært stor i senere år, særlig knyttet opp mot kravene innen hvitvasking og GDPR. Banken har implementert spesifikke rutiner og retningslinjer for å sikre etterlevelse, og jobber aktivt for å opprettholde og videreutvikle de ansattes kompetanse på området.

Spesielt rundt Covid-19

Som følge av nedstengningen av Norge i mars har banken

gjort en ekstraordinær tapsavsetning på MNOK 5,1, beløpet er en modellberegnet tilleggsavsetning basert på høyrisiko bransjer. Det er gitt en del avdragsutsettelse og terminoverhopp, noe som førte til økning i forbearance-markerte engasjement. Banken har og gjort flere rentejusteringer som har påvirket bankens rentenetto og totalresultat.

Banken har hatt fokus på likviditet i perioden og har blant annet benyttet seg av F-lån i Norges Bank.

NOTE 6: UTLÅN TIL KUNDER FORDELT PÅ NIVÅ FOR KREDITTKVALITET

2020

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Brutto utlån			Herav utlån til virkelig verdi	Sum utlån
Pr klasse finansielt instrument	Steg 1	Steg 2	Steg 3			
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.946.193	4.428	0			2.950.621
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	345.884	88.846	0			434.730
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	59.344	154.994	0			214.338
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	0	0	41.891			41.891
Sum brutto utlån	3.351.421	248.268	41.891			3.641.580
Nedskrivninger	- 3.096	- 7.311	- 6.129			- 16.536
Sum utlån til balanseført verdi	3.348.325	240.957	35.762			3.625.044

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Personmarkedet			Herav utlån til virkelig verdi	Sum utlån
Pr klasse finansielt instrument	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.546.904	4.428	0		2.551.332
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	150.150	81.009	0		231.159
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	21.049	84.011	0		105.060
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	0	0	9.726		9.726
Sum brutto utlån	2.718.103	169.448	9.726		2.897.277
Nedskrivninger	- 516	- 2.204	- 639		- 3.359
Sum utlån til balanseført verdi	2.717.587	167.244	9.087		2.893.918

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Bedriftsmarkedet			Herav utlån til virkelig verdi	Sum utlån
Pr klasse finansielt instrument	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	399.288	0	0		399.288
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	195.734	7.837	0		203.571
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	38.296	70.982	0		109.278
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	0	0	32.165		32.165
Sum brutto utlån	633.318	78.819	32.165		744.302
Nedskrivninger	- 2.580	- 5.107	- 5.490		- 13.177
Sum utlån til balanseført verdi	630.738	73.712	26.675		731.125

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Ubenyttede kreditter og garantier			Herav utlån til virkelig verdi	Sum utlån
Pr klasse finansielt instrument	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	198.651	5.297	0		203.948
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	33.181	3.149	0		36.330
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	8.456	8.617	0		17.073
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	0	0	2.908		2.908
Sum ubenyttede kreditter og garantier	240.288	17.063	2.908		260.259
Nedskrivninger	- 134	- 392	0		- 526
Netto ubenyttede kreditter og garantier	240.154	16.671	2.908		259.733

2019

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Brutto utlån			Ind.nedskriv.	Maksimal kreditteksp.
Pr klasse finansielt instrument	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier			
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.427.434	128.813	9.941			2.566.188
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	715.416	59.472	10.881			785.769
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	271.400	12.303	3.116	1.800		285.019
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	26.821	329	1.592	2.840		25.902
Opptjente renter (ikke klassifisert)	106	0	0	0		106
Total	3.441.177	200.917	25.530	4.640		3.662.984
Gruppenedskrivninger						7.621
Total						3.655.363

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Personmarkedet			Maksimal kreditteksp.
Pr klasse finansielt instrument	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind.nedskriv.	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.160.129	87.390	7.443		2.254.962
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	396.433	15.119			411.552
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	149.367	1.064	165		150.596
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	4.564	0	0	535	4.029
Opptjente renter (ikke klassifisert)	105	0	0	0	105
Total	2.710.598	103.573	7.608	535	2.821.244
Gruppenedskrivninger					0
Total					2.821.244

Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Willibald Storn. Uten tittel

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Bedriftsmarkedet				Maksimal kredittesp.
	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind.nedskriv.	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	267.305	41.423	2.498		311.226
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	318.983	44.353	10.881		374.217
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	122.033	11.239	2.951	1.800	134.423
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	22.257	329	1.592	2.305	21.873
Opptjente renter (ikke klassifisert)	1				1
Total	730.579	97.344	17.922	4.105	841.740
Gruppenedskrivninger					7.621
Total					834.119

NOTE 7: FORDELING AV UTLÅN

Utlån fordelt på fordringstyper	2020	2019
Kasse-, drifts- og brukskreditter	322.740	285.422
Byggelån	29.632	62.582
Nedbetalingslån	3.289.207	3.093.172
Brutto utlån på fordringer på kunder	3.641.579	3.441.176
Nedskrivning steg 1	- 3.007	0
Nedskrivning steg 2	- 7.399	0
Nedskrivning steg 3	- 6.129	0
Gruppenedskrivninger	0	- 7.621
Individuelle nedskrivninger	0	- 4.640
Netto utlån og fordringer på kunder	3.625.044	3.428.915
Utlån formidlet av Eika Boligkreditt AS	600.242	553.886
Utlån inkl. Eika Boligkreditt AS	4.225.286	3.982.801
Brutto utlån fordelt på geografi	3.641.579	3.441.176
Kontorkommunene	2.467.645	2.331.352
Øvrige kommuner i Fjellregionen	218.977	210.881
Øvrige kommuner/utlandet	954.957	898.943
Sum	3.641.579	3.441.176

Slipesteinen og ambolten er ting som står att etter drift ved steinbrudd i Haverdalen. Foto: Arne Lohn

NOTE 8: KREDITTFORRINGEDE LÅN

2020

Fordelt etter sektor/næring	Brutto nedskrevne engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	13.910	639	13.271
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk og fiske	0		0
Industri	0		0
Bygg, anlegg	18.063	600	17.463
Varehandel	0	0	0
Transport og lagring	0	0	0
Eiendomsdrift og tjenesteyting	18.119	4.890	13.229
Annen næring	0	0	0
Sum	50.092	6.129	43.963

Banken har 33 mill lån i steg 3 hvor det ikke er foretatt nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen, tilsvarende tall for 2019 var 31 mill.

2019

Fordelt etter sektor/næring	Brutto nedskrevne engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	1.315	535	780
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk og fiske	0	0	0
Industri	5	5	0
Bygg, anlegg	19.618	2.300	17.318
Varehandel	0	0	0
Transport og lagring	0	0	0
Eiendomsdrift og tjenesteyting	13.862	1.800	12.062
Annen næring	0	0	0
Sum	34.800	4.640	30,160

Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Harriet Backer. Uten tittel

Kredittforringede lån	2020	2019
Brutto misligholdte lån – over 90 dager	28.897	7.493
Nedskrivning steg 3	- 5.474	- 270
Netto misligholdte lån	23.424	7.233
Andre kredittforringede lån	21.195	33.849
Nedskrivning steg 3	- 655	- 4.370
Netto kredittforringede ikke misligholdte lån	20.540	29.479
Netto mislighold og kredittforringede engasjement	43.963	36.702

Kredittforringede lån fordelt etter sikkerheter

	2020		2019	
Tall i tusen kroner	Beløp	%	Beløp	%
Utlån med pant i bolig	13.581	27,1 %	4.017	9,7 %
Utlån med pant i annen sikkerhet	33.636	67,1 %	37.198	90,0 %
Utlån til offentlig sektor	0	0,0 %	0	0,0 %
Utlån uten sikkerhet	2.875	5,7 %	127	0,3 %
Ansvarlig lånekapital	0	0,0 %	0	0,0 %
Sum kredittforringede utlån	50.092	100 %	41.342	100 %

Mogop. Foto: Arne Lohn

NOTE 9: FORFALTE OG KREDITTFORRINGEDE LÅN

	Ikke forfalte lån	Under 1 mnd	Over 1 tom 3 mnd	Over 3 tom 6 mnd	Over 6 tom 12 mnd	Over 1 år	Sum forfalte lån	Kredittforringede lån	Sikkerhet for forfalte lån	Sikkerhet for kredittforr. lån
2020										
Privatmarkedet	2.828.383	47.885	8.767	3.854	2.353	6.035	68.894	13.891	12.771	8.100
Bedriftsmarkedet	700.199	9.645	0	0	17.229	17.229	44.103	33.199	15.602	15.715
Totalt	3.528.582	57.530	8.767	3.854	19.582	23.264	112.997	47.090	28.373	23.815
2019										
Privatmarkedet	2.639.615	58.100	8.681	103	3.230	869	70.983	347	4.503	28.086
Bedriftsmarkedet	725.383		1.905		3.291	0	5.196	33.502	3.500	31.729
Totalt	3.364.998	58.100	10.586	103	6.521	869	76.179	33.849	8.003	59.815

NOTE 10: EKSPONERING PÅ UTLÅN

2020		Nedskrivn.	Nedskrivn.	Nedskrivn.	Ubenyttede		Nedskrivn.	Nedskrivn.	Nedskrivn.	Maks kreditt-
Tall i tusen kroner	Brutto utlån	steg 1	steg 2	steg 3	kreditter	Garantier	steg 1	steg 2	steg 3	eksponering
Personmarkedet	2.894.278	- 516	- 2.204	- 639	116.610	13.150	- 10	- 75	0	3.020.594
Næringssektor fordelt:										
Jordbruk, skogbruk og fiske	304.407	- 360	- 321	0	32.306	1.532	- 18	- 7	0	337.539
Industri	26.865	- 25	- 101	0	10.566	951	- 11	- 11	0	38.234
Bygg, anlegg	91.066	- 72	- 347	- 600	17.187	5.826	- 6	- 161	0	112.893
Varehandel	49.057	- 151	- 1.112	0	26.370	7.022	- 74	- 90	0	81.022
Transport og lagring	17.618	- 18	- 546	0	1.342	1.690	- 1	- 3	0	20.082
Eiendomsdrift og tjenesteyting	198.953	- 1.905	- 2.678	- 4.890	10.274	1.908	- 5	- 45	0	201.612
Annen næring	59.335	- 49	- 3	0	13.525	0	- 6	0	0	72.802
Sum	3.641.579	- 3.096	- 7.312	- 6.129	228.180	32.079	- 131	- 392	0	3.884.778

2019		Brutto	Ind.	Ubenyttede		Maks kreditt-
Tall i tusen kroner		utlån	nedskrivn.	kreditter	Garantier	eksponering
Personmarkedet		2.710.588	- 535	103.550	7.608	2.821.211
Næringssektor fordelt:						
Jordbruk, skogbruk og fiske		287.539	0	29.429	499	317.467
Industri		40.439	0	9.183	1.754	51.376
Bygg, anlegg		102.040	- 2.300	11.989	4.898	116.627
Varehandel		34.426	- 5	20.922	6.654	61.997
Transport og lagring		15.364	0	1.012	1.600	17.976
Eiendomsdrift og tjenesteyting		214.577	- 1.800	6.580	2.517	221.874
Annen næring		36.204	0	18.252	0	54.456
Sum		3.441.177	- 4.640	200.917	25.530	3.662.984
Gruppenedskrivninger						- 7.622
Total						3.655.362

NOTE 11: NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN, UBENYTTETE KREDITTER OG GARANTIER

I henhold til IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede kreditter og garantier gruppert i tre steg basert på misligholdssannsynligheter (PD) på innregningstidspunktet sammenlignet med misligholdssannsynlighet på balansedagen. Samt øvrige indikatorer på vesentlig økning i kredittrisiko og/eller kredittforringelse, herunder antall dager med betalingsmislighold, betalingslettelser ved finansielle vanskeligheter og skjønnsmessige tapsvurderinger. Fordelingen mellom stegene gjøres for det enkelte lån eller engasjement.

Nedskrivning på ubenyttede kreditter og garantier er balanseført som gjeldsforpliktelse i regnskapet.

Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier	2020	2019
Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	4.640	1.065
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	3.490	0
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	233	4.108
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger fra tidligere perioder	- 858	- 23
Konstaterte tap på lån som tidligere er nedskrevet	- 1.376	- 510
Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	6.129	4.640

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	2020	2019
Periodens endring i steg 3 på utlån	1.488	0
Periodens endring i steg 3 på garantier	0	0
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	0	3.575
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	0	0
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)	5.660	0
Periodens endring i gruppenedskrivninger	0	- 9.270
Periodens nedskrivning forventet tap på utlån til virkelig verdi (steg 1)	0	0
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	1.376	1.082
Periodens konstaterte tap, hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	930	7.561
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	- 1.084	- 679
Tapskostnader i perioden	8.370	2.269

NOTE 12: STORE ENGASJEMENT

Pr. 31.12.2020 utgjorde de 10 største konsoliderte kredittengasjementene i morbank 4,65 % (2019: 5,18 %) av brutto engasjement. Banken har ingen konsoliderte engasjement som blir rapportert som store engasjement, mer enn 10,00 % av ansvarlig kapital. Det største konsoliderte kredittengasjementet er på 5,18 % av ansvarlig kapital.

	2020	2019
10 største engasjement	181.362	189.862
Totalt brutto engasjement	3.901.839	3.667.624
i % brutto engasjement	4,65 %	5,18 %
Ansvarlig kapital	551.900	510.522
i % ansvarlig kapital	32,86 %	37,19 %
Største engasjement utgjør	5,18%	5,12 %

Brutto engasjement inkluderer utlån til kunder før nedskrivning, ubenyttede kredittrammer, garantier og ubenyttede garantirammer av netto ansvarlig kapital. Engasjementsbeløp før risikovekting og sikkerheter.

NOTE 13: SENSITIVITET

Avsatte tap på utlån, kreditter og garantier	Basis	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4	Scenario 5
Steg 1	- 1.175	- 1.185	- 1.467	- 1.196	- 1.170	- 1.761
Steg 2	- 3.920	- 3.765	- 3.484	- 4.487	- 3.457	- 6.915

Tapsavsetningene i denne noten knytter seg til de modellberegnete tapsavsetningene for engasjementer i steg 1 og 2. Eventuelle tilleggsavsetninger og tapsavsetninger for engasjementer i steg 3 er holdt utenfor.

Basis

Nedskrivninger i steg 1 og 2 som beregnet i nedskrivningsmodellen.

Scenario 1: Ingen påvirkning fra makromodell

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant «forventning til fremtiden». Det betyr at senarioet beskriver en forventning om «ingen endringer i økonomien» frem i tid. Scenarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidsforventningene i de geografiske områder eller bransjer, som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Senarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulerer hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

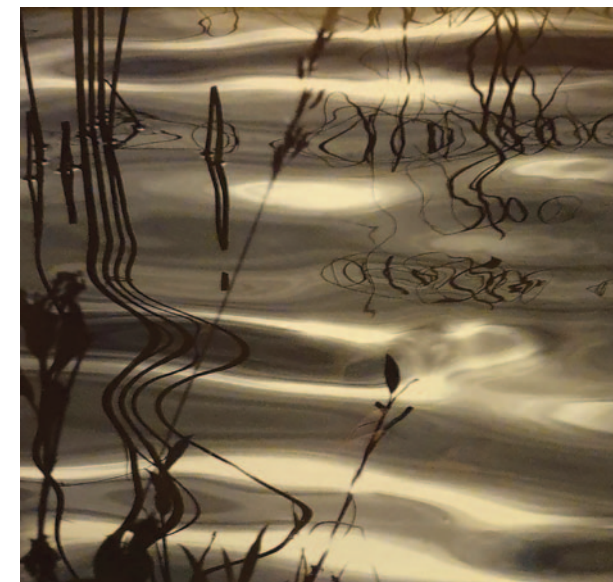
Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default senarioet, viser effekten ved en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordeling og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10% fall i sannsynligheten for default senarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 5: LGD justert til å simulere 30 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 30 %, noe som vil gi betydelige tap ved realisasjon.

*Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Susanne Eftevand. Tittel: Stillhet*

NOTE 14: LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i ein gitt situasjon ikke er i stand til å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til at banken kan møte sine forpliktelser. Det er i hovedsak 3 ting som har innvirkning på likviditetsrisiko;

1) balansestruktur: Banken har liten forskjell i omløpsfart og bindingstid på aktiva og passiva, og har således et lavt refinansieringsbehov.

2) likviditeten i markedet: Denne er vurdert til god.

3) kredittverdighet: Kredittverdighet kommer til uttrykk gjennom banken sin rating. Viktige element i ratingen er banken sin soliditet, likviditet, inntjening, risikoprofil og porteføljekvalitet.

2020

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0-1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Kontanter og kontantekvivalenter						6.452	6.452
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker						285.438	285.438
Netto utlån til og fordringer på kunder	7.475	12.802	47.709	247.465	3.309.593	0	3.625.044
Obligasjoner, sertifikat og lignende	10.027	54.178	93.374	323.202	0	0	480.781
Finansielle derivater							0
Øvrige eiendeler						179.370	179.370
Sum eiendeler	17.502	66.980	141.083	570.667	3.309.593	471.260	4.577.085
Gjeld til kredittinstitusjoner		60.163					60.163
Innskudd fra og gjeld til kunder		228.921	0	0	0	3.404.388	3.633.309
Obligasjonsgjeld			50.066	200.199	0	0	250.265
Finansielle derivater							0
Øvrig gjeld					0	29.360	29.360
Ansvarlig lånekapital					40.012		40.012
Sum gjeld	0	228.921	50.066	200.199	40.012	3.433.748	4.013.109
Netto	17.502	- 161.941	91.017	370.468	3.269.581	- 2.962.488	563.976

2019

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0-1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Kontanter og kontantekvivalenter	68.586					5.253	73.839
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	124.029					0	124.029
Netto utlån til og fordringer på kunder	6.588	39.482	65.449	205.116	3.128.014	- 12.261	3.432.388
Obligasjoner, sertifikat og lignende	0	25.154	36.099	131.087	0	0	192.340
Finansielle derivater						0	
Øvrige eiendeler						149.529	149.529
Sum eiendeler	199.203	64.636	101.548	336.203	3.128.014	142.521	3.972.125
Gjeld til kredittinstitusjoner							0
Innskudd fra og gjeld til kunder		271.955	0	0	0	2.950.935	3.222.890
Obligasjonsgjeld		50.000	50.000	100.000			200.000
Finansielle derivater							0
Øvrig gjeld	29.252	0	0	1.159	1.385	0	31.796
Fondsobligasjoner					25.000		25.000
Ansvarlig lånekapital					40.000		40.000
Egenkapital						452.439	452.439
Sum gjeld	29.252	321.955	50.000	101.159	66.385	3.403.374	3.972.125
Netto	169.951	- 257.319	51.548	235.044	3.061.629	- 3.260.853	0

NOTE 15: VALUTARISIKO

Banken har kun én mindre aksjepost på 1,3 mill kr, og har ellers ingen aktiva- eller passivaposter i utenlandsk valuta pr 31.12.2020.

NOTE 16: KURSRIKIO

Kursrisiko på verdipapir er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner og egenkapitalpapirer som banken har investert i. Banken har etablert rammer for investeringer. Investeringer ut over ramme skal godkjennes av bankens styre.

NOTE 17: RENTERISIKO

Bankens utlån og finansiering er i all hovedsak i flytende rente. Dette fører til en avgrenset eksponering mot endringer i markedsrente. Banken har for tiden ikke kundeengasjement med fast rente.

2020

Tidspunkt fram til endring av rentevilkår	Rentebinding 0-1 mnd	Rentebinding 1-3 mnd	Rentebinding 3 mnd - 1 år	Rentebinding 1-5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Tall i tusen kroner						6.452	6.452
Konter og kontantekvivalenter							285.438
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	285.438						3.625.044
Netto utlån til og fordringer på kunder		3.625.044					480.781
Obligasjoner, sertifikat og lignende	30.142	450.639					0
Finansielle derivater							179.370
Øvrige eiendeler						179.370	179.370
Sum eiendeler	315.580	4.075.683	0	0	0	185.822	4.577.085
– herav i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner		60.163				0	60.163
Innskudd fra og gjeld til kunder	3.633.309					0	3.633.309
Obligasjonsgjeld		250.265					250.265
Finansielle derivater							0
Øvrig gjeld						29.360	29.360
Ansvarlig lånekapital		40.012					40.012
Sum gjeld	-	3.983.749	-	-	-	29.360	4.013.109
– herav i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	315.580	91.934	0	0	0	156.461	563.975

2019

Tidspunkt fram til endring av rentevilkår

	Rentebinding 0-1 mnd	Rentebinding 1-3 mnd	Rentebinding 3 mnd - 1 år	Rentebinding 1-5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Tall i tusen kroner	0					5.253	5.253
Konter og kontantekvivalenter	0						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	192.615					0	192.615
Netto utlån til og fordringer på kunder		3.432.388				0	3.432.388
Obligasjoner, sertifikat og lignende	22.200	170.140					192.340
Finansielle derivater							
Øvrige eiendeler						149.529	149.529
Sum eiendeler	214.815	3.602.528	-	-	-	154.782	3.972.125
– herav i utenlandsk valuta						0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner							0
Innskudd fra og gjeld til kunder		3.222.890					3.222.890
Obligasjonsgjeld	50.000	150.000					200.000
Finansielle derivater							
Øvrig gjeld						31.796	31.796
Ansvarlig lånekapital		65.000					65.000
Sum gjeld	50.000	3.437.890	-	-	-	31.796	3.519.686
– herav i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	164.815	164.638	0	0	0	122.986	452.439

Endring av rentevilkår

Renterisiko oppstår i forbindelse med banken sin utlåns- og innlånsvirksomhet. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstiden for banken sin aktiva- og passivaside ikke er sammenfallende.

Renterisiko pr 31.12.2020

Eiendeler	Eksposering	Renteløpetid	Renterisiko ved 1 %
Utlån til kunder med flytende rente	3.641.579	0,12	(4.369,9)
Utlån til kunder med rentebinding	0		-
Rentebærende verdipapirer	480.781	0,15	(721,2)
Øvrige rentebærende eiendeler	285.925		-
Gjeld			
Innskudd med rentebinding	1.000	0,50	5,0
Flytende innskudd	3.633.309	0,12	4.360,0
Verdipapirgjeld	315.000	0,15	472,5
Øvrig rentebærende gjeld	60.163	0,10	60,2
Sum renterisiko			(193,4)

Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser for hovedposter i balansen

Ved endring i markedsrentene kan ikke banken foreta renteendringer for alle balanseposter samtidig dersom disse har ulik bindingstid. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Renterisikoen omfattes også av den direkte effekt en renteendring vil ha på balanseposter med og uten rentebinding. En renteendring på 1 % vil gi en årlig effekt på resultatregnskapet på 0,2 millioner kroner.

*Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Lars Tiller. Tittel: Vinge*

NOTE 18: NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNTÉKTER

	2020	2019
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert kost)	1.096	2.893
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (amortisert kost)	121.089	127.525
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi)		
Renter og lignende inntekter av sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir (virkelig verdi)	3.881	4.081
Andre renteinntekter og lignende inntekter	4	0
Sum renteinntekter og lignende inntekter	126.070	134.499

	2020	2019	Gjennomsnittlig rentesats 2020	Gjennomsnittlig rentesats 2019
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	203	0	0,38	0
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	35.589	39.713	1,02	1,17
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	5.249	3.656	1,86	2,29
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	1.253	1.495	3,01	3,76
Renter og lignende kostnader på fondsobligasjonskapital	0	1.416	4,31	5,66
Andre rentekostnader og lignende kostnader	2.294	2.913	0	0
Sum rentekostnader og lignende kostnader	44.588	49.193		
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	81.481	85.306		

Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Lars Tiller. Tittel: Maske

NOTE 19: ANDRE INNTEKTER

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2020	2019
Garantiprovisjon	431	417
Formidlingsprovisjoner		0
Provisjoner fra Eika Boligkreditt	3.656	3.333
Betalingsformidling	9.938	9.479
Verdipapirforvaltning	897	935
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	6.915	5.996
Andre provisjons- og gebyrinntekter	2.006	1.608
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	23.843	21.768
Provisjonskostnader	2020	2019
Garantiprovisjon		0
Betalingsformidling	2.756	2.314
Andre gebyr- og provisjonskostnader	724	1.484
Sum provisjonskostnader med mer	3.480	3.798
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	2020	2019
Netto gevinst/tap på utlån og fordringer	0	0
Netto gevinst/tap på sertifikat og obligasjoner	- 477	- 352
Netto gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning	- 253	175
Netto gevinst/tap på derivater	0	0
Netto gevinst/tap på valuta	342	390
Netto gevinst/tap på finansielle instrument	- 388	213
Andre driftsinntekter	2020	2019
Driftsinntekter faste eiendommer	548	589
Andre driftsinntekter	0	0
Sum andre driftsinntekter	548	589
Utbytte	2020	2019
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	7.841	7.134
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	850
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	-	-
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	7.841	7.984

NOTE 20: LØNN OG ANDRE PERSONALKOSTNADER

	2020	2019
Lønn	18.239	17.528
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	2.925	3.014
Pensjoner	1.349	- 909
Sosiale kostnader	726	673
Sum lønn og andre personalkostnader	23.239	20.306

2020		Pensjons-	Lån og sikk.
Banksjef	Lønn m.v.	kostnad	still.
Arne Sund	1.539	162	0

2020		Pensjons-	Lån og sikk.
Ledende ansatte	Lønn	kostnad	still.
Leder bedriftsmarked	732	64	0
Leder Personmarked	595	35	3.849
Leder Økonomi	693	36	193
Leder Depot/juridisk ansvarlig	683	28	2.890
Leder Kundeservice	525	31	0

2020		Tilleggs-	Lån og sikk.
Styret	Ord. honorar	honorar	still.
Björg Ryen, leder	138	0	3.570
Per Johan Gjelten, nestleder	83	0	0
Berit Vangen-Jordet Stubsjøen	76	0	0
Egil Eide	70	0	2.231
Morten Aakerøien, ansattes representant	76	0	1.147
Varamedlemmer	76	0	0

Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Roar Wold. Uten tittel

2019**Banksjef**

Arne Sund

Lønn m.v.	Pensjons- kostnad	Lån og sikk. still.
1.494	160	0

2019**Ledende ansatte**

Leder bedriftsmarked

Leder Personmarked

Leder Økonomi

Leder Depot/juridisk ansvarlig

Salgssjef

Lønn m.v.	Pensjons- kostnad	Lån og sikk. still.
0	0	0
898	63	0
677	35	241
617	27	3.016
797	61	3.290

2019**Styret**

Björg Ryen, leder

Per Johan Gjelten, nestleder

Berit Vangen-Jordet Stubsjøen

Egil Eide

Morten Aakerøien, ansattes representant

Varamedlemmer

Ord. honorar

101

58

53

51

48

64

Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Søren Steen-Johnsen. Tittel: Høstkveld

Banksjef har en plikt til å fratre stillingen ved fylte 70 år, og uten avtale om kompensasjon for tidlig pensjonering. Det er 6 mnd. gjensidig oppsigelsestid. Banksjef har innskuddsbasert pensjonsordning på lik linje med de andre ansatte i banken. Dersom styret ber banksjef om å fratre sin stilling, har banksjefen rett på etterlønn i 12 mnd. fra det tidspunktet han fratrer.

Antall årsverk i banken pr. 31.12.2020	30,2
Kostnader til rentesubsidiering av lån til ansatte i regnskapsåret	148

NOTE 21: ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Andre driftskostnader	2020	2019
Kjøp eksterne tjenester	4.552	1.203
EDB-kostnader	16.529	12.432
Kostnader leide lokaler	592	553
Kontorrekvisita, porto, telekostnader	1.643	1.594
Reiser	18	181
Markedsføring	2.307	2.541
Ekstern revisor	1.112	1.015
Andre driftskostnader	2.359	4.199
Sum andre driftskostnader	29.112	23.718
Honorar til ekstern revisor		
Lovpålagt revisjon	375	338
Attestasjonstjenester	128	134
Skatte- og regnskapsrådgiving	166	156
Andre tjenester utenfor revisjon	443	128
Sum andre tjenester	737	418
Sum revisjonshonorar inkl. m.v.a	1.112	755

NOTE 22: TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Tolga-Os Sparebank har ingen transaksjoner med nærstående.

NOTE 23: SKATTER

	2020	2019
Betalbar inntektsskatt		
Resultat før skattekostnad	74.600	64.201
Permanente forskjeller	- 32.855	- 8.089
Renter på hybridkapital ført direkte mot egenkapitalen	- 1.266	0
Virkning av implementering IFRS 9	- 5.525	0
Endring i midlertidige forskjeller	4.792	- 1.359
Sum skattegrunnlag	39.746	54.753
Betalbar skatt	9.937	13.688
Årets skattekostnad		
Betalbar inntektsskatt	9.937	13.688
Betalbar formuesskatt	818	756
Skatteeffekt av renter på hybridkapital ført mot egenkapitalen	0	0
Skatteeffekt implementering IFRS 9 ført mot egenkapitalen 01.01.2018	1.381	0
Endring utsatt skatt over resultatet	- 1.149	727
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	- 43	- 2
Årets skattekostnad	10.944	15.169
Resultat før skattekostnad	74.600	64.201
25 % skatt av:		
Resultat før skattekostnad	18.650	16.050
Permanente forskjeller	- 8.481	- 1.635
Betalbar skatt på hybridkapital ført mot egenkapitalen	0	0
Skatteeffekt på andre poster ført direkte mot egenkapitalen	0	0
Formuesskatt	818	756
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	- 43	- 2
Skattekostnad	10.944	15.169
Effektiv skattesats (%)	15 %	24 %
Endring balanseført utsatt skatt:		
Balanseført utsatt skatt 01.01.	1.385	658
Skattevirkning overgang IFRS	- 1.381	0
Resultatført i perioden	232	727
Skatt på verdiendringer over utvidet resultat	0	0
Balanseført utsatt skatt 31.12.	236	1.385

	2020	2019
Utsatt skatt		
Driftsmidler	- 456	- 425
Pensjonsforpliktelse	1.619	1.881
Finansielle derivat	0	0
Fondsobligasjon til virkelig verdi	0	0
Avsetning til forpliktelser	- 945	- 1.775
Rentebærende verdipapir tilgjengelig for salg	18	- 31
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (ECL 12 mnd)	0	354
Rentebærende verdipapir til virkelig verdi over utvidet resultat	0	0
Sum utsatt skatt	236	4
Resultatført utsatt skatt		
Driftsmidler	- 32	- 100
Pensjonsforpliktelse	- 262	440
Finansielle derivat	0	0
Rentebærende verdipapir tilgjengelig for salg	50	387
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (ECL 12 mnd)	- 354	0
Fondsobligasjon til virkelig verdi	0	0
Avsetning til forpliktelser	830	0
Sum endring utsatt skatt	232	727

Foto: Arne Lohn

NOTE 24: KATEGORIER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

2020				
Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Virkelig verdi over utvidet resultat	Totalt
Finansielle eiendeler				
Kontanter og kontantekvivalenter	6.452			6.452
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	285.437			285.437
Utlån til og fordringer på kunder	3.625.044			3.625.044
Sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning		480.781		480.781
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		48.004	109.003	157.007
Finansielle derivater	0	0	0	0
Sum finansielle eiendeler	3.916.933	528.785	109.003	4.554.721
Finansiell gjeld				
Gjeld til kredittinstitusjoner	60.163			60.163
Innskudd fra og gjeld til kunder	3.633.309			3.633.309
Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	250.265			250.265
Ansvarlig lånekapital	40.012			40.012
Finansielle derivater	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	3.983.749	0	0	3.983.749
2019				
Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Bokført til laveste verdi prinsipp	Bokført til kostpris	Totalt
Finansielle eiendeler				
Kontanter og kontantekvivalenter	5.253			5.253
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	192.615			192.615
Utlån til og fordringer på kunder	3.428.915			3.428.915
Sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning		191.783		191.783
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		125.012		125.012
Finansielle derivater	0	0	0	0
Sum finansielle eiendeler	3.626.783	316.795	0	3.943.578
Finansiell gjeld				
Gjeld til kredittinstitusjoner	0			0
Innskudd fra og gjeld til kunder	3.222.890			3.222.890
Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	200.000			200.000
Ansvarlig lånekapital	40.000			40.000
Fondsobligasjonskapital	25.000			25.000
Finansielle derivater	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	3.487.890			3.487.890

NOTE 25: VIRKELIG VERDI FINANSIELLE INSTRUMENTER

Virkelig verdi og bokført verdi finansielle eiendeler og gjeld

	2020		2019	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler bokført til amortisert kost				
Kontanter	6.452	6.452	5.252	5.252
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	285.438	285.438	192.616	192.616
Utlån til kunder	3.625.044	3.625.044	3.428.915	3.428.915
Sum eiendeler vurdert til amortisert kost	3.916.933	3.916.933	3.626.783	3.626.783
Gjeld bokført til amortisert kost				
Innskudd fra kunder	3.633.309	3.633.309	3.222.890	3.222.890
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	250.265	250.265	200.000	200.000
Ansvarlig lånekapital	40.012	40.012	40.000	40.000
Sum gjeld vurdert til amortisert kost	3.923.586	3.923.586	3.462.890	3.462.890

Utlån til kunder er utsatt for markedskonkurranse. Dette vil si at mulige merverdier i utlånsporteføljen ikke vil kunne opprettholdes over lengre tid. Videre foretas det løpende nedskrivninger for tap på porteføljen. Virkelig verdi av utlån til kunder vurderes derfor å samsvare med amortisert kost.

	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettingsteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettingsteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
2020				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	0	528.786	0	528.786
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat	0	0	109.002	109.002
Sum eiendeler	0	528.786	109.002	637.788

	Virkelig verdi over utvidet resultat	Virkelig verdi over resultatet
Avstemming av nivå 3		
Inngående balanse	83.537	0
Realisert gevinst resultatført	48	0
Urealisert gevinst og tap resultatført	26.574	0
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter		0
Investering	170	0
Salg	-1.327	0
Utgående balanse	109.002	0

	NIVÅ 1 Kvoterte priser i aktive markeder	NIVÅ 2 Verdsettingsteknikk basert på observerbare markedsdata	NIVÅ 3 Verdsettingsteknikk basert på ikke obser- bare markedsdata	TOTAL
2019				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	259.386	0	0	259.386
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat	0	0	83.537	83.537
Sum eiendeler	259.386	0	83.537	342.923

	Virkelig verdi over utvidet resultat	Virkelig verdi over resultatet
Avstemming av nivå 3		
Inngående balanse	54.852	0
Realisert gevinst resultatført	0	0
Urealisert gevinst og tap resultatført	26.128	0
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter	0	0
Investering	4.633	0
Salg	- 2.076	0
Utgående balanse	83.537	0

		2020		
		Kursendring		
Sensivitetsanalyse for verdisettelse i nivå 3	- 20 %	- 10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Verdipapir til virkelig verdi over utvidet resultat	87.202	98.102	119.902	130.802
Sum eiendeler	87.202	98.102	119.902	130.802

		2019		
		Kursendring		
Sensivitetsanalyse for verdisettelse i nivå 3	- 20 %	- 10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Verdipapir til virkelig verdi over utvidet resultat	66.830	75.183	91.891	100.244
Sum eiendeler	66.830	75.183	91.891	100.244

Virkelig verdimålinger og -opplysninger klassifisert etter nivå.

Verdsettelsesnivå angir nivået på verdsettelsesmetoden som er brukt for å fastsette virkelig verdi.

I Nivå 1 er verdien fastsatt ut fra kvoterte priser i aktive markeder.

I nivå 2 er verdien utledet fra kvoterte priser, eller beregnede markedsverdier.

Nivå 3 er verdier som ikke er basert på observerbare markedsdata. Verdsettelsen av Eika Boligkreditt AS er basert på en vurdering av egenkapitalen i selskapet.

Verdsettelsen av Eika Gruppen AS tar utgangspunkt i en verddivurdering av de enkelte selskapene som inngår i gruppen, og en samlet verdi for konsernet totalt, basert på relevante verdsettelsesmetoder. Denne verddivurderingen blir vurdert opp imot sist kjente emisjons- og/eller omsetningskurs, hensyntatt bankens egne vurderinger av hendelser frem til balansedagen.

Til sammen utgjør disse aksjene 90,4 mill. kroner av totalt 108 mill. kroner i nivå 3. Viser for øvrig til note 40.

NOTE 26: SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

2020	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Obligasjonsportefølje			
Stat / statsgaranterte	76.077	75.917	75.917
Kommune / fylke	154.384	154.387	154.387
Bank og finans	94.287	94.502	94.502
Obligasjoner med fortrinnsrett	155.790	155.975	155.975
Sum obligasjonsportefølje	480.538	480.781	480.781
Herav børssnoterte verdipapir			434.699
2019	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Obligasjonsportefølje			
Stat / statsgaranterte	30.148	30.111	30.084
Kommune / fylke	77.339	77.179	77.177
Bank og finans	10.287	10.286	10.286
Obligasjoner med fortrinnsrett	74.282	74.366	74.236
Sum obligasjonsportefølje	192 056	191.942	191.783
Herav børssnoterte verdipapir			191.783

Bankens obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Obligasjonsporteføljen er verdsatt til virkelig verdi og løpende endring i verdiene blir bokført over egenkapitalen og vist i «totalresultatet» som «endring på finansielle eiendeler tilgjengelig for salg». Realisert gevinst/tap ved salg av obligasjoner blir resultatført.

Pr. 31.12.2020 er 62,1 mill. av beholdningen av obligasjons porteføljen stillet som sikkerhet for F-lån som forfaller 19.03.21.

NOTE 27: AKSJER, EGENKAPITALBEVIS OG FOND TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

	Org.nr.	Antall	2020 Kostpris 480.538	Bokført verdi 480.781	Antall	2019 Kostpris 192.056	Bokført verdi 191.783
Sum sertifikat og obligasjoner (overført fra forrige tabell)							
Aksjer							
Gjensidige Forsikring	995568217	10.500	682	2.010	10.500	682	682
Sum aksjer			682	2.010		682	682
Egenkapitalbevis							
Sogn Sparebank	837897912	2.500	320	260	2.500	320	268
Totens Sparebank	937887787	1.700	178	243	1.700	178	178
Sparebanken Øst	937888937	5.000	805	257	5.000	805	273
Jæren Sparebank	937895976	1.800	198	288	1.800	198	198
Hjelmeland Sparebank	937896581	4.667	513	499	4.667	513	513
Kvinesdal Sparebank	937894805	9.851	985	936	9.851	985	985
Sum egenkapitalbevis			2.999	2.483		2.999	2.415
Aksje- og pengemarkedsfond							
Eika Likviditet OMF	893253432				21.827	21.883	21.872
Pluss Likviditet	971132299	43.664	43.135	43.512	43.160	42.633	42.633
Sum aksje- og pengemarkedsfond		43.135	43.512			64.516	64.505
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet			46.816	48.005		68.197	67.602
Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		527.354		528.786		260.253	259.385

NOTE 28: AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS TIL VIRKELIG VERDI OVER UTVIDET RESULTAT

	Org.nr.	Antall	2020			2019			
			Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Aksjer til virkelig verdi over resultat									
SDC A/S		2.431	1.110	1.327	23	2.431	1.110	1.110	0
Eika Boligkreditt	885821252	8.010.944	33.437	34.287	679	8.329.412	34.762	34.762	241
Eika Gruppen	979319568	249.268	8.976	56.085	4.985	249.268	8.976	8.976	4.944
Eiendoms Kreditt	979391285	12.628	1.350	1.975	70	12.628	1.350	1.350	63
Kredittforeningen for Sparebanker	986918930	690	711	844	0	690	711	711	17
Alvdal Skurlag	910135422	5.211	4.442	6.514	261	5.211	4 442	4.442	258
Rådhuset Vingelen	842611792	24.649	768	25	0	10.049	775	775	0
VN Norge	821083052	814	0	1.038	821	814	0	0	0
LB Samarbeidet	923665617	1.000	100	100	0	1.000	100	100	0
VVB	920889298	159	629	629	0	159	629	629	0
Eika VBB	921859708	991	2.959	3.922	0	991	2 959	2.959	0
Bunåva	995183370	500	500	1	0	500	500	500	0
Rørosregionen Næringshage	989618660	200	200	0	0	200	200	200	0
Os Eiendomsutvikling	916785046	300	300	150	0	300	300	300	0
Torvbygget Tynset		1	41	41	0	1	41	41	0
Vekst i Os	915288308	25	25	0	0	25	25	25	0
Tolga 2020	918286748	15	15	0	0	15	15	15	0
Kalvkroken Boligområde	920505392	2	10	0	0	2	10	10	0
Spama	916148690	45	4	50	13	45	4	4	2
Hummelfjell AS SUS		49	49	49	0	0	0	0	0
Sum aksjer tilgjengelig for salg			55.626	107.037	6.852		56.909	56.909	5.525

			Tilknyttet selskap						
	2020	2019	2020	Org.nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt Utbyttekapitalendring	Netto Resultatandel	Utgående balanse
Balanseført verdi 01.01.	83.536	54.852	Eiendomsmegleren i Fjellregionen	988591270	100	50 %	-	0	1.466
Tilgang	170	4.633	Sum investering i tilkn. selskap						1.966
Avgang	- 1.326	- 2.076							
Utvidet resultat	26.623	0							
Nedskrivning	0	0							
Netto urealisert gevinst ved verdiregulering	0	0							
Balanseført verdi 31.12.	109.003	57.409	Sum investering i tilkn. selskap						500

NOTE 29: VARIGE DRIFTSMIDLER

	Utstyr og transportmidler	Fast eiendom	Tekniske installasjoner	Immaterielle eiendeler	Sum
Kostpris pr. 01.01.19	8.551	24.914	3.244	6.304	43.013
Tilgang	189	26	0	0	215
Avgang til kostpris					0
Utrangert til kostpris					0
Kostpris pr. 31.12.19	8.740	24.940	3.244	6.304	43.228
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.19	7.673	12.943	1.823	6.304	28.743
Bokført verdi pr. 31.12.19	1.067	11.997	1.421	0	14.485
Kostpris pr. 01.01.20	8.740	24.940	3.244	6.304	43.228
Tilgang	226				226
Avgang til kostpris					0
Utrangert til kostpris	828				828
Kostpris pr. 31.12.19	8.138	24.940	3.244	6.304	42.626
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.20	7.269	13.346	2.145	6.304	29.064
Bokført verdi pr. 31.12.20	869	11.594	1.099	0	13.562
Akkumulerte avskrivninger 2019					28.743
Akkumulerte avskrivninger 2020					29.064
Avskrivningsprosent	10% - 33%	2% - 10%	10 %	20 %	

NOTE 30: ANDRE EIENDELER

	2020	2019
Eiendeler ved utsatt skatt	0	0
Opptjente, ikke mottatte inntekter		
Andre forskuddsbetalte, ikke påløpte kostnader	7.730	12.485
Overtatte eiendeler	300	600
Andre eiendeler	771	977
Sum forskuddsbetalte, ikke påløpte kostnader og opptjente, ikke mottatte eiendeler	8.801	14.062

NOTE 31: INNLÅN FRA KREDITTINSTITUSJONER

	2020	RENTE	2019	RENTE
Innlån fra kredittinstitusjoner til amortisert kost	60.163	0,38 %	0	0
Sum innlån fra kredittinstitusjoner	60.163		0	

Rentesatsen vist som gjennomsnittlig effektiv rente beregnet på avkastning gjennom året fordelt på gjennomsnittlig beholdning. Banken hadde ingen innskudd fra låneformidlere pr. 31.12.20 eller 31.12.19.

NOTE 32: INNSKUDD FRA KUNDER

	2020	2019
Innskudd fra og gjeld til kunder til amortisert kost	3.633.309	3.222.890
Sum innskudd kunder	3.633.309	3.222.890

Innskudd fordelt på geografiske områder

Kontorkommune	1.987.172	1.868.374
Øvrige kommuner i Fjellregionen	159.551	169.626
Øvrige kommuner/utlandet	1.486.586	1.184.890
Sum innskudd	3.633.309	3.222.890

Innskuddsfordeling

Lønnstakere	2.798.196	2.426.997
Jordbruk, skogbruk og fiske	129.784	126.662
Industri	86.028	81.124
Bygg, anlegg	57.829	51.753
Varehandel	60.928	42.571
Transport og lagring	8.902	6.860
Eiendomsdrift og tjenesteyting	260.108	240.473
Annen næring	231.534	246.450
Sum innskudd	3.633.309	3.222.890

*Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Kaare Espolin Johnson.
Tittel: Piken med grammofofonen*

NOTE 33: OBLIGASJONSGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	2020	Bokført verdi	
					2019	Rentevilkår
Sertifikat- og obligasjonslån						
NO0010781875	10/01/2017	04/03/2020	50.000	0	50.000	3m Nibor + 94 bp
NO0010809296	27/10/2017	27/10/2020	50.000	0	50.000	3m Nibor + 76 bp
NO0010802127	21/08/2017	20/08/2021	50.000	50.065	50.000	3m Nibor + 76 bp
NO0010868672	14/11/2019	11/11/2022	50.000	50.070	50.000	3m Nibor + 52 bp
NO0010873706	07/02/2020	07/02/2023	75.000	75.105	0	3m Nibor + 48 bp
NO0010877731	25/03/2020	24/03/2023	75.000	75.025	0	3m Nibor + 220 bp
Sum gjeld ved utstedte verdipapirer				250.265	200.000	
Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	2020	2019	Rentevilkår
Ansvarlig lånekapital						
NO0010789522	28/03/2017	29.03.2027	40.000	40.012	40.000	3m Nibor + 220 bp
Sum ansvarlig lånekapital				40.012	40.000	
Endringer i verdipapirgjeld i perioden	Balanse pr. 31.12.2019	Emittert	Forfalte/innløste	Andre endringer	Balanse 31.12.2020	
Obligasjonsgjeld	200.000	150.000	100.000	265	250.265	
Sum gjeld ved utstedte verdipapirer	200.000	150.000	100.000	265	250.265	
Ansvarlige lån	40.000	0	0	12	40.012	
Sum ansvarlige lån	40.000	0	0	12	40.012	

NOTE 34: ANNEN GJELD OG PENSJON

	2020	2019
Annen gjeld		
Påløpte kostnader	2.315	2.993
Bankremisser	201	191
Skattetrekk	-	-
Øvrig gjeld	13.086	21.934
Avsatt til gaver	985	1 433
Avsatt til utbytte	-	2.700
Sum annen gjeld	16.587	29.251

	2020	2019
Årets pensjonskostnader		
Pensjonskostnad kollektiv ordning	- 1.349	- 1.216
Kostnader AFP	- 301	- 275
Verdiregulering innskuddsfond	301	524
Overført premiefond		1.876
Sum pensjonskostnader	- 1.349	909

Alle ansatte inngår i en felles innskuddsbasert ordning.
Bankens pensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen.

*Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Håkon Bleken. Uten tittel*

NOTE 35: FONDSOBLIGASJONSKAPITAL

ISIN	Låneopptak	Første tilbakekall.	Pålydende	Rentevilkår	Bokført verdi	
					2020	2019
N00010789530	28.03.2017	28.03.2027	25.000	3m Nibor + 410 bp	25.000	25.000
Fondsobligasjonskapital					25.000	25.000

Avtalevilkårene for fondsobligasjonene tilfredsstiller kravene i EUs CRR-regelverk, og fondsobligasjonene inngår i bankens kjernekapital for kapitaldekningsformål. Banken har som følge av dette en ensidig rett til å ikke betale tilbake renter eller hovedstol til investorene. Dette medfører at fondsobligasjonene ikke tilfredsstiller vilkårene til finansielle forpliktelser i IAS 32 Finansielle instrumenter – og presenteres derfor i bankens egenkapital. Dette medfører videre at rentene knyttet til fondsobligasjonene ikke presenteres på regnskapslinjen Sum rentekostnader, men som en reduksjon i opptjent egenkapital. Fordelen av skattefradraget for rentene presenteres som en reduksjon av skattekostnaden i resultatregnskapet.

	Balanse 31.12.2019	Emittert	Innløste	Balanse 31.12.2020
Endringer fondsobligasjonskapital i perioden	25.000	0	0	25.000
Sum fondsobligasjonskapital	25.000	0	0	25.000

Fra Tolga-Os Sparebanks kunstsamling.
Kunstner: Per M. Karlsen. Uten tittel

NOTE 36: EIERANDELSKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Bankens egenkapitalbevis er alle ført i en klasse og utgjør 40 mill delt på 400.000 egenkapitalbevis pålydende NOK 100,-. Eierandelskapitalen ble tegnet høsten 2018.

Utbyttepolitikk

Tolga-Os Sparebank har som mål å oppnå økonomiske resultater som gir egenkapitalbeveierne tilfredsstillende og stabil avkastning, i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene. Bankens årsoverskudd etter skatt vil bli fordelt mellom egenkapitalbeveierne og sparebankens fond i samsvar med deres relative andel av bankens egenkapital (eierbrøken).

Egenkapitalbeveiernes andel av overskuddet fordeles mellom utbytte og utjevningsfond.

Ved fastsettelse av utbytte vil det bli tatt hensyn til bankens soliditet og forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, behov for kjernekapital og hva som er forenlig med god forretningskikk og eksterne rammebetingelser.

Bankens utbyttepolitikk vil være grunnlaget for de vedtak som styret foreslår at generalforsamlingen vedtar.

Eierandelsbrøk	2020	2019
EK-bevis	40.000	40.000
Utjevningsfond/Annen eierandelkapital	5.566	2.624
Sum eierandelskapital (A)	45.566	42.624
Sparebankens fond	438.254	409.815
Grunnfondskapital (B)	438.254	409.815
Fond for urealisert gevinst	53.688	0
Fond for vurderingsforskjeller	1 466	0
Fondsobligasjon	25.000	0
Avsatt utbytte, gaver og konsernbidrag	0	0
Sum egenkapital	563.974	452.439
Eierandelsbrøk A/(A+B)	9,42 %	9,95 %

Banken inviterer til frokost hvert år i Olsok-uka på Tolga.

MARKEDSINFORMASJON

Daglig ledelse og tillitsvalgte som eier egenkapitalbevis:

	2020	2019	Eierandel 2020
Styret og ledelse:			
Styreleder Bjørg Ryen	200	200	0,05 %
Styremedlem Berit V.J. Stubsjøen	6.900	6.900	1,73 %
Styremedlem Per J. Gjeltén og PJG AS	33.900	33.000	8,48 %
Varamedlem Pål Sverre Flatgård	900	900	0,22 %
Banksjef Arne Sund	5.000	5.000	1,25 %
Øk.sjef Ingvild Buttingsrud	900	900	0,22 %
Generalforsamling:			
Oddvar Austbø	8.400	8.400	2,10 %
Wenche Tangen Brovold	500	500	0,13 %
Anne Berit Nordvang	200	200	0,05 %
Inger Johanne E. Simensen	700	700	0,18 %
JFS Holding AS	1.500	1.500	0,38 %
Ann Birgit Nyaas	100	100	0,03 %
Sum	59.200	58.300	14,80 %

Antall bevisiere og egenkapitalbevis	250	400.000
--------------------------------------	-----	---------

De 20 største egenkapitalbevisiere 31.12.2020:

Navn:	Beholdning:	Eierandel:
Nord-Østerdal Kraftlag SA	40.200	10,05 %
PJG AS	33.000	8,25 %
Felix Holding AS	31.600	7,90 %
Sund og Langen Holding AS	13.500	3,38 %
Os kommune	9.600	2,40 %
Tolga kommune	9.600	2,40 %
Austbø Oddvar	8.400	2,10 %
Steen Johan	7.200	1,80 %
Os Trekultur AS	6.900	1,73 %
Stubsjøen Berit Vangen-Jordet	6.900	1,73 %
Neset Kjell Roar	6.900	1,73 %
Haugen Signy	6.900	1,73 %
Enger Nils Otto	6.900	1,73 %
Eide Lars Ivar	6.900	1,73 %
Øian Anne Helga Bjerkeseth	6.600	1,65 %
Bugelli Davide	6.500	1,63 %
Eide Ingar	6.500	1,63 %
RørosBanken	6.500	1,63 %
Strorstrøm Stein Arne	5.500	1,38 %
Tolgensbakk Ingebjørg M	5.300	1,33 %
Sum 20 største	231.400	57,85 %
Øvrige egenkapitalbevisiere	168.600	42,15 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	400.000	100,00 %
Antall bevisiere/egenkapitalbevis	250	400.000

31.12.2019:

Navn:	Beholdning:	Eierandel:
Nord-Østerdal Kraftlag SA	40.200	10,05 %
PJG AS	32.100	8,03 %
Felix Holding AS	31.600	7,90 %
Sund og Langen Holding AS	13.500	3,38 %
Os kommune	9.600	2,40 %
Tolga kommune	9.600	2,40 %
Austbø Oddvar	8.400	2,10 %
Steen Johan	7.200	1,80 %
Os Trekultur AS	6.900	1,73 %
Neset Kjell Roar	6.900	1,73 %
Haugen Signy	6.900	1,73 %
Enger Nils Otto	6.900	1,73 %
Eide Lars Ivar	6.900	1,73 %
Stubsjøen Berit Vangen-Jordet	6.900	1,73 %
Øian Anne Helga Bjerkeseth	6.600	1,65 %
Bugelli Davide	6.500	1,63 %
Eide Ingar	6.500	1,63 %
RørosBanken	6.500	1,63 %
Storstrøm Stein Arne	5.500	1,38 %
Tolgensbakk Ingebjørg M.	5.300	1,33 %
Sum 20 største	230.500	57,63 %
Øvrige egenkapitalbevisiere	169.500	42,38 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	400.000	100,00 %
Antall bevisiere- egenkapitalbevis	252	400.000

NOTE 37: RESULTAT PR. EGENKAPITALBEVIS

Tall i tusen kroner	2020	2019
Resultat etter skatt	37.033	49.031
Renter på fondsobligasjon	- 1.266	
Skatt renter fondsobligasjon ¹	0	0
Sum	35.767	49.031
Eierandelsbrøk	9,42 %	9,95 %
Resultat som er tilordnet banken sine egenkapitalbevisiere	3.360	4.877
Utstedte egenkapitalbevis	400	400
Resultat pr egenkapitalbevis	8,42	12,19

¹ Skatteeffekten av renter på fondsobligasjoner er presentert i skattekostnad i 2020 og mot EK i 2019.

NOTE 38: GARANTIER

	2020	2019
Betalingsgarantier	13.256	12.905
Kontraktsgarantier	6 197	5 416
Andre garantier	323	323
Sum garantier overfor kunder	19 776	18 644
Garantier Eika Boligkreditt		
Saksgaranti	6 301	1 347
Tapsgaranti	6 002	5 539
Sum garantier overfor Eika Boligkreditt	12 303	6 886
Sum garantier	32 079	25 530

	2020		2019	
Garantier fordelt geografisk	Kr.	%	Kr	%
Kontorkommunene	15.876	49,5 %	13.920	54,5 %
Øvrige kommuner i Fjellregionen	669	2,1 %	1.504	5,9 %
Øvrige kommuner	15.534	48,4 %	10.106	39,6 %
Sum garantier	32.079	100 %	25.530	100 %

Garantiavtale med Eika Boligkreditt

Banken stiller garanti for lån som kundene har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som vilkår at lånet er innenfor 75 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.20 lån for 600 mill. kroner hos EBK. Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. Saksgaranti: Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern. Saksgarantien er oppad begrenset til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.

2. Tapsgaranti. Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes restkravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankens tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at for låneporteføljer opp til 5 millioner kroner er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (ii) for låneporteføljer som overstiger 5 millioner kroner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner kroner, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK det overstigende. Bankens andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80 prosent, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80 prosent.

Rett til motregning i bankens provisjon: Bankens ansvar for saksgaranti og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert.

Likviditetsforpliktelse til og aksjonæravtale med Eika Boligkreditt

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Hovedtrekkene i avtalen er at eierbankene, så lenge de har utlånsportefølje i selskapet, under gitte forutsetninger er forpliktet til å tilføre EBK likviditet. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN – Programme) og tilhørende swapavtaler de kommende tolv måneder. I den grad eierbankene har kjøpt obligasjoner med fortrinnsrett under likviditetsavtalen, uten at disse er tilbakebetalt, kommer de til fratrekk ved beregning av eierbankens gjenstående likviditetsforpliktelse. Den enkelte eierbanks likviditetsforpliktelse er primært begrenset til dens pro-rata andel av utstedelsesbeløpet, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets utlånsportefølje. Dersom en eller flere eierbanker unnlater å oppfylle sine likviditetsforpliktelser under avtalen, kan likviditetsforpliktelsen for øvrige eierbanker økes til inntil det dobbelte av deres opprinnelige pro-rata andel. Avtalen om kjøp av OMF kan under visse vilkår termineres. Det er knyttet betingelser til långiver i forhold til overpantsettelse. For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse gjelder krav om overpantsettelse på 5 prosent for lån som inngår EMTCN-Programme. Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier

i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 105 prosent av sum utestående OMF.

I tilknytning til at eierbankene i 2012 ble aksjonærer i EBK etter utskillelsen fra Eika Gruppen AS, ble det etablert en aksjonæravtale som blant annet regulerer at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

NOTE 39: HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ingen kjente hendelser etter balansedagen.

NOTE 40: VERDIFASTSETTELSE EIKA GRUPPEN AS

I tråd med IFRS-regelverket fra 01.01.2020 skal virkelig verdi benyttes ved verdsettelse av finansielle instrumenter. KWC har gjennomført en verdivurdering av de enkelte selskapene som inngår i Eika Gruppen AS og en samlet verdi for konsernet totalt. Denne verdivurderingen, datert 03.11.2020, fastsatte underliggende verdi (kontrollverdi) på 100 % av aksjene i Eika til MNOK 6.200 – 7.800, noe som gir en underliggende verdi pr. aksje på ca. NOK 281.

Bortfall av bankene i LOKALBANK og minoritets- og likviditetsjustering på 25 %, gir en antatt omsetningsverdi på 211 kroner, samtidig oppgir KWC at beregningen er konservativ. Justert for framskrivninger, økt inntjening og andre relevante verdireferanser vurderer Tolga-Os Sparebank verdien å ligge i et prisintervall på 200 til 250 kroner, med midtpunkt på 225 kroner for aksjeposten i Eika Gruppen pr. 31.12.2020.

Medlem av
Den norske Revisorforening

NO 928 942 767 MVA
www.revisorkonsult.no

Til generalforsamlingen i Tolga-Os Sparebank

UAVHENGIG REVISORS BERETNING 2020

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Tolga-Os Sparebanks årsregnskap som viser et årsresultat på nok 37 033 og et totalresultat på nok 63 655. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av bankens finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS som fastsatt av EU i tråd med § 1-4, 1. ledd b) i forskrift om årsregnskap for banker, kreditforetak og finansieringsforetak.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av banken slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Tolga-Os Sparebank UAVHENGIG REVISORS BERETNING 2020

Side 2

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og adm. banksjef (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og at det gir et rettvisende bilde i samsvar med IFRS som fastsatt av EU i tråd med § 1-4, 1. ledd b) i forskrift om årsregnskap for banker, kreditforetak og finansieringsforetak. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til bankens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Tynset, 12. mars 2021

Revisorkonsult AS

Rune Negård

Statsautorisert revisor

Hovedkontor Tynset	Parkveien 1, 2500 Tynset + 47 62 20 21 80 post@revisorkonsult.no	Avdeling Oslo	Østensjøveien 36, 0667 Oslo + 47 911 80 082 post@revisorkonsult.no	Avdeling Røros	Tollef Bredals vei 13, 7374 Røros + 47 928 85 246 post@revisorkonsult.no
-----------------------	--	------------------	--	-------------------	--

Hovedkontor Tynset	Parkveien 1, 2500 Tynset + 47 62 20 21 80 post@revisorkonsult.no	Avdeling Oslo	Østensjøveien 36, 0667 Oslo + 47 911 80 082 post@revisorkonsult.no	Avdeling Røros	Tollef Bredals vei 13, 7374 Røros + 47 928 85 246 post@revisorkonsult.no
-----------------------	--	------------------	--	-------------------	--

Tillitsvalgte

i Tolga-Os Sparebank pr. 31.12.2020

GENERALFORSAMLINGEN INNSKYTERVALGTE MEDLEMMER

Leder: Kjetil Lorentzen
Marita Henden
Hege Narbuvoll
Varamedlem: Aud Inger Dalløkken
Varamedlem: Roar Kolstad

VALGT AV EGENKAPITALBEVISEIERNE

Oddvar Austbø
Jon Faste Strømmevold
Nestleder: Inger Johanne E. Simensen
Varamedlem: Anne Berit Nordvang

KOMMUNEVALGTE MEDLEMMER OS KOMMUNE

Jon Ola Kroken
Varamedlem:
Live Mestvedthagen Ryen

TOLGA KOMMUNE

Bjørnar Tollan Jordet
Varamedlem:
Jo Esten Trøan

TYNSET KOMMUNE

Tone Hagen
Varamedlem:
Rainer Heilmann

MEDLEMMER VALGT AV DE ANSATTE

Dag Erik Kjendseth
Wenche Tangen Brovold
Hågen Fiskvik
Varamedlemmer:
Kari Mette Johnsgård
Ann Birgit Nyaas

STYRET I TOLGA-OS SPAREBANK

Björg Ryen, leder
Per Johan Gjeltén, nestleder
Egil Eide, styremedlem
Berit V.J. Stubsjøen, styremedlem
Morten Aakerøien, ansattes representant

Varamedlemmer

Pål Sverre Flatgård
Marie Vasskog Lillekroken
Grete Eggen Taraldsteen, ansattes representant

VALGKOMITÉ

Geir Nymoen, leder
Aud Inger Dalløkken
Per Ousten
Roar Kolstad
Iren Gjeltén

*Tolga Kulturhus.
Foto: Esten Inge Hilmarssen*

An aerial night photograph of a snowy residential neighborhood. In the foreground, a modern house with large, illuminated windows is visible. The middle ground shows a snow-covered yard with a small wooden structure and a curved path. In the background, more houses and trees are silhouetted against the dark night sky. A red square logo with white text is positioned in the lower-left corner.

TOLGA
OS SPARE
BANK